

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA RUSKÉHO A FRANCOUZSKÉHO JAZYKA

**DIDAKTICKÉ ZPRACOVÁNÍ VYBRANÉHO
FRANCOUZSKÉHO REGIONU (PROVENCE)**
DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Kateřina Krůčková
Učitelství pro základní školy, obor aj-fj

Vedoucí práce: PhDr. Sylva Nováková,PhD.
Plzeň, 2014

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 12. dubna 2014

.....
vlastnoruční podpis

NA TOMTO MÍSTĚ BYCH CHTĚLA PODĚKOVAT VEDOUcí DIPLOMOVÉ PRÁCE PHDr. SYLVĚ NOVÁKOVÉ PHD. ZA METODICKÉ VEDENí, CENNÉ PŘIPOMíNKY A ČAS, KTERÝ MI VĚNOVALA PŘI VYPRACOVÁNí TĚTO PRÁCE A TAKÉ SVÉ RODINĚ ZA PODPORU BĚHEM MÉHO STUDIA. ZA DODÁNí MATERIÁLŮ A PŘEDÁNí ZKUŠENOSTí S PRACí V OBLASTI PROVENCE PATŘí PODĚKOVÁNí MGR. MARIi BÁRTOVÉ.

ZDE SE NACHÁZÍ ORIGINÁL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE.

1 OBSAH

ÚVOD	7
1 JAKÉ MÍSTO ZAUJÍMÁ PROVENCE VE FRANCII.....	9
1. 1 GEOGRAFIE	9
1. 2 KLIMATICKÉ PODMÍNKY	10
1. 3 HISTORIE	11
1. 4 PŘÍRODA	14
1. 5 ARCHITEKTURA A UMĚNÍ	16
2 ZAJÍMAVOSTI PROVENCE	18
2. 1 JAK VONÍ PROVENCE – PARFÉMY	18
2. 1. 1 Historie parfémů.....	19
2. 1. 2 Výroba parfémů	20
2. 1. 3 Metody výroby parfémů.....	21
2. 1. 3. 1 Destilace	21
2. 1. 3. 2 Enfleuráž	21
2. 2 TRADICE V PROVENCE (PROVENSÁLSKÉ SANTONY A VÁNOCE)	22
2. 2. 1 Vánoční svátky a provensálské tradice	22
2. 2. 2 Provensálské santony	23
2. 3 PÉTANQUE	25
2. 4 PROVENSÁLSKÁ KUCHYNĚ	28
3 MOTIVACE	30
3. 1 MOTIVACE VE VÝUCE CIZÍCH JAZYKŮ	31
4 PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ.....	33
4. 1 PLÁNOVÁNÍ PROJEKTU	33
4. 2 HODNOCENÍ PROJEKTU	35
5 AUTENTICKÉ MATERIÁLY.....	37
6 MULTIKULTURALISMUS A INTERKULTURNÍ VÝUKA	39
7 MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY.....	41
8 PROJET.....	43
FICHE PÉDAGOGIQUE - LEÇON 1 - GÉOGRAPHIE	47
LISTE D'EXERCICES – LEÇON 1 - GEOGRAPHIE	49
FICHE PEDAGOGIQUE - LEÇON 2 – LA CUISINE PROVENÇALE	52
LISTE D'EXERCICES - LEÇON 2 – LA CUISINE PROVENÇALE	53
FICHE PEDAGOGIQUE - LEÇON 3 – LES FETES, NOËL ET LES SANTONS PROVENÇAUX	55
LISTE D'EXERCICES – LEÇON 3 – LES FETES, NOËL ET LES SANTONS	57
FICHE PEDAGOGIQUE - LEÇON 4 – LA PETANQUE ET LES SPORTS	58
LISTE D'EXERCICES – LA PETANQUE – LEÇON 4	60
FICHE PEDAGOGIQUE - LEÇON 5 - LES PARFUMS ET LE NEZ PARFUMEUR	61
LISTE D'EXERCICES – LEÇON 5 - LES PARFUMS ET LE NEZ PARFUMEUR	63
FICHE PEDAGOGIQUE - LEÇON 6 - LES PARFUMS ET LE NEZ PARFUMEUR	63
LISTE D'EXERCICES – LEÇON 6 - LES PARFUMS ET LE NEZ PARFUMEUR	66
FICHE PEDAGOGIQUE - LEÇON 7 – CREATION D' UNE PRESENTATION	67
FICHE PEDAGOGIQUE - LEÇON 8–CREATION DE LA PRESENTATION PPT	69
ZÁVĚR.....	71

Didaktické zpracování vybraného francouzského regionu (Provence)

RESUMÉ	72
RESUMÉ.....	73
SEZNAM LITERATURY	74
INTERNETOVÉ ZDROJE	76
SEZNAM PŘÍLOH	78

Úvod

K seznámení s cizím jazykem je přínosem především ve zvolené zemi pobývat. V současné době mří naši žáci se svými rodiči často do jižní Francie. Tato práce by je měla předem informovat o tom, s čím se setkají. Pojednává o oblasti Provence. Čím tento kraj může zaujmout žáky, kterým je práce určena? Jak můžeme vidět tuto oblast očima studentů? Využijeme možnost přiblížit jim poznatky o produktech a tradicích, které by mohly generaci dnešních dětí zajímat.

Téma této práce bylo zvoleno v souvislosti s vřelým vztahem k oblasti Provence a také praktickými zkušenostmi, které jsem získala při práci delegáta a průvodce v cestovní kanceláři. Mé cesty do Provence mě motivovaly ke sběru informací, které bych mohla prakticky použít ve své budoucí pedagogické praxi a také bych tyto materiály ráda předala ve formě projektu a hodin francouzštiny svým žákům.

V teoretické části jsem práci sestavila jako průvodní materiál pro následné zpracování informací. Bez těchto základních podkladů by se ztrácela orientace v poznatcích, jež budou dále zpracovávány v praktické části. Provence bude tedy popsána obecně z geografického a historického hlediska., ale informuje také o typické provensálské architektuře či světoznámém umění. Poté bude práce zaměřena na parfémy a jejich výrobu, místní tradice a výrobu provensálských santonů, ale také na městečko Collobrières a zdejší delikatesu – kaštanovou zmrzlinu, či na nejoblíbenější místní sport – pétanque. Teoretická část by měla sloužit žákům jako materiál pro další zpracování informací a motivace pro výsledný projekt.

Praktická část bude zpracována formou projektu, který se primárně soustředí na žáky 8. - 9. tříd základních škol, ale také žáky škol středních, kteří jsou ve věku 15 – 18 let s jazykovou úrovní A2 až B1. Projekt bude zaměřen na poznání regionu a rozšíření komunikativních řečových dovedností. Propojuje mezipředmětové vztahy a také díky skupinové práci rozvíjí schopnost kooperace mezi studenty, práci s literaturou i autentickými materiály.

Ke splnění cíle budou použity různé metody: komparace (zejména u informací, které jsou žákům přístupné v jiných předmětech, jako jsou geografie a historie, ale také ve

srovnání tradic a oblíbených sportů); empiricko-analytický přístup s využitím vlastních poznatků z častých pracovních pobytů v této oblasti.

Ve všech částech budou použity různé zdroje informací o Francii (encyklopedie, internet, beletrie, cestopisy), odborná didaktická literatura, ale také mnohé autentické materiály získané přímo z oblasti Provence.

Tento materiál by měl přinést podnět pro učitele i žáky, jak postupovat při výuce cizích jazyků s využitím projektového vyučování, moderních učebních pomůcek a hlavně vlastních dovedností žáků.

1 JAKÉ MÍSTO ZAUJÍMÁ PROVENCE VE FRANCII

Úvodní kapitola teoretické části bude zdrojem pro učitele k získání poznatků, které mohou využít v praktické části – projektu. Skládá se z informací o geografii, historii, přírodě, klimatických podmínkách a architektuře.

1. 1 GEOGRAFIE

Provence – Alpes - Côte d'Azur je jedním z 22 evropských regionů Francie. Tyto regiony se dále dělí na 101 departmentů. Region *Provence – Alpes – Côte d'Azur* je zařazen pod číslem 93, občas je také zkráceně nazýván *PACA*. Rozprostírá se na jihu Francie a se svou rozlohou 31 399,64 km² a s počtem obyvatel 4,7 milionů je třetí nejlidnatější oblastí Francie. Z jihu je omýváno *Středozezním mořem*, na východě hraničí s Itálií a na západě je lemován řekou *Rhône*. Sousedními regiony jsou *Rhône-Alpes* a *Languedoc Rousillon*. Správním střediskem této oblasti je Marseille. *Provence – Alpes – Côte d'Azur* se dále rozděluje na šest departmentů. Jsou to *Alpes - de - Haute – Provence*, *Hautes – Alpes*, *Alpes – Maritimes*, *Bouches – du – Rhône*, *Var* a *Vaucluse*. (viz příloha č.1)

Tato oblast je velmi různorodá, plná kontrastů a její povrch je členitý. Polovinu pokrývají hory. Nejvyššími horami jsou *Alpy*, které se rozprostírají na severu a východě tohoto území. Nejvyšším vrcholem s výškou 3135m. n. m. je *Cime de Gélas*. Znamějším vrcholem však je *Montagne Soente Victoire*, (který se velmi často objevuje na obrazech Paula Cézanna). U pobřeží se nachází *Massif de St. Baume* s vrcholky asi 1000 m. n. m. a mezi městy Hyères a Frèjus se táhne 60 kilometrů dlouhý *Massif des Maures*.¹

Na jihu je oblast lemována členitým pobřežím dlouhým 700 km. Mezi Marseille a Cassis se z moře zvedá 20 kilometrů dlouhý pás vápencových skal s hlubokými zářezy, kterým se říká „*les calanques*“. Pobřeží také čítá několik ostrovů, jsou to: *Illes de Frioul* nedaleko Marseille a také Hyerské ostrovy (*Porquerolles, Port-Cros a Levant*). Na západě se nachází údolí řeky *Rhône*, která pramení v masivu *Sv. Gotharda* ve Švýcarsku a byla

---

¹ <http://www.francie-provence.cz/geografie.php>

vždy významnou dopravní i obchodní cestou. U města Arles se řeka rozvětňuje na dvě ramena – *Grand Rhône* a *Petit Rhône* a tím vytváří širokou deltu u *Camargue*. V této oblasti se také nachází nejhlubší evropský kaňon – *George du Verdon* – vlévá se do řeky *Durance*, která je levým přítokem *Rhône*.

Na tomto území se nacházejí také čtyři národní parky a mnoho chráněných přírodních rezervací.

1. 2 KLIMATICKÉ PODMÍNKY

Klimatické podmínky regionu *Provence – Alpes – Côte d’Azur* jsou ovlivněny středomořskými vlivy. Léta jsou zde velmi suchá a horká, což způsobuje časté požáry, ale zimní měsíce jsou naopak mírné. Prší tu jen zřídka, ale občasné prudké deště způsobují záplavy. Přesto je tento region nejslunečnější ve Francii, což je zřejmé i z 2835,5 hodin slunečního svitu za rok (příloha č: 2). Ve vnitrozemí severně od Nice je klima ovlivněno alpskými podmínkami a na severu kolem *Vaucluse* je klima kontinentální.²

Vyjímečností v této oblasti je také mistrál, silný, chladný a nepředvídatelný vítr, který se údolím řeky *Rhône* dostává až na jih a způsobuje zde velké škody a potíže. Jeho rychlost je 80-100 km/hod.. Jeho název pochází z provensálského „vent maître“ a místní obyvatelé ho přezdívají „mange-fange“, protože vysušuje bahnitá pole. Říká se, že je to pomsta lidí ze severu, kteří závidí obyvatelům jihu krásné a teplé počasí. Vítr zde ničí úrodu a strhává střechy domů. Zdejší vesnice mají domy otočené zády k severu, aby byly chráněny proti větru.

Středomořské klima také výrazně ovlivňuje místní faunu a floru, která je rozdílná na severu oblasti, na jihu i západě. Fauna a flora bude detailněji popsána v kapitole 2. 3 Příroda.

---

² <http://www.cartesfrance.fr/carte-france-region/carte-region-Provence-Alpes-Cote-Azur.html>

1.3 HISTORIE

Provence má strategickou polohu na pobřeží *Středozemního moře*. První lidé se v této oblasti usadili na místě dnešního *Monaca*. Důkazem jsou kresby v jeskyni *Grotte de l'Observatoire*. Asi 400 000 let př. n. l. byla osídlena oblast dnešního *Nice*. Pěstovalo se zde obilí a jako důkaz místní existence obyvatel byly objeveny zbytky obydlí. Zbraně v jeskyních *Grimaldi* dokazují osídlení člověkem *Homo sapiens*. Již v mladší době kamenné, asi 6000 let př. n. l., byla tato oblast osídlena trvale. Osadníci si zde stavěli svá kamenná obydlí, která se nazývala „bories“, začali tu pěstovat obilí a zabývali se také chovem ovcí. Kolem roku 800 př. n. l. si na zdejších kopcích začali Ligurové stavět opevněné vesnice (*oppida*) a zároveň přicházeli i Keltové.

Kolem roku 600 př. n. l. osidlují tuto oblast Řekové. Založili zde osadu *Massalia*, což je dnešní *Marseille* a postupně postavili další obchodní centra v *Antipoli (Antibes)*, *Nikolii (Nice)*, *Olbii (Hyères)* a *Moiku (Monaco)*. Začala se zde pěstovat vinná réva a také olivy.

Římané se později zmocnili této oblasti a vznikla „*Provincia Romana*“, což byla první římská provincie mimo *Itálii*. Dobývali území na západě. Založili *Aix-en-Provence* a po dobytí *Galie* byla *Provence* začleněna do Říše římské. Římané začali s budováním říše, založili město *Arles*, vystavěli silnice (například *Via Aurélia*, která spojovala město *Nimes* a *Řím*, a nebo *Via Dolmia*, která spojovala *Alpy* a *Pyreneje*), amfiteátry, akvadukty (například *Pont du Gard*) a mnoho dalších sídel, mnohá z nich se zachovala dodnes. Vznikla zde prosperující provincie. Roku 476 zanikla *Říše římská*.

Na místech římských chrámů začala výstavba klášterů. Do *Provence* začaly přicházet germánské kmeny a v 6. století se objevují také Frankové. Až do roku 843, kdy byla podepsána Verdunská smlouva, zůstává *Provence* v rukou Franků.

V 9. století napadali tuto oblast Saracéni, nájezdníci z *východního Středomoří*, také nazývaní Maurové. Místní obyvatelé se ze strachu ukrývali do vnitrozemí, kde si na vrcholcích kopců stavěli opevněné vesničky, které se dnes nazývají „*villages perchés*“. Saracéni byli definitivně poraženi v roce 972 dobytím jejich pevnosti *La Garde – Freinet Guillaumem le Libérateur*. V 11. století zde vládla hrabata z *Provence* a po vymření tohoto rodu přešel titul na hrabata z *Barcelony*. Za účelem vytvoření

velké říše se Raymond Bérénger rozhodl provdat svou dceru Béatricí za Charlese d'Anjou, bratra krále Ludvíka IX.. Poté se tedy vlády nad *Provence* ujímá dynastie z Anjou.

Roku 1309 přestěhoval papež Klement V. papežský dvůr do *Avignonu*. Papeži zde sídlili až do roku 1376. Benedikt XII. tu nechal postavit velkolepý papežský palác (*Palais des Papes*). Následující papež vystavěl palác ještě mnohem elegantnější. Město v této době velmi vzkvétalo, rozvíjelo se sklářství a papírenství. Roku 1377 se Svatý stolec přesunul zpět do *Říma*. Kvůli nespokojenosti s volbou papeže Urbana VI. rozhodli se však francouzští kardinálové zvolit vzdoropapeže. Dvoj-papežství trvalo 40 let. Roku 1409 založil Ludvík II. z Anjou univerzitu v Aix. V roce 1481 *Provence* připadla francouzskému králi, tudíž byla připojena k Francii, provensálština byla nahrazena francouzským jazykem, prakticky zanikla a francouzština se zde stala od této doby oficiálním jazykem.

V 17. a 18. století postihly *Provence* náboženské války a ničivá rozsáhlá morová epidemie, která zasáhla *Marseille*, *Toulon*, *Aix* i *Arles* a způsobila velké ztráty na životech.

Během Velké francouzské revoluce stáli Provensálci na straně revolucionářů. V *Marseille* bylo na gilotině v centru města popraveno mnoho royalistů. Vznikla zde však také dnešní francouzská hymna, píseň, která existovala již za války s Pruskem (*Chant de Guerre pour l'Armée de Rhin*), byla zpívána během revoluce marseillskou národní gardou, když pochodovala na *Paříž*. Píseň byla později přejmenována na *Marseillaisu* a stala se státní hymnou. V té době vznikly také figurky nazvané „*santons*“. Věřící lidé, kteří kvůli vypuknutí revoluce nemohli chodit do kostelů, modlili se doma k těmto figurkám.

Významnou událostí v této oblasti bylo vylovení Napoleona Bonaparta a jeho družiny u *Golfe – Juan* při jejich návratu z vyhnanství z ostrova *Elba* v roce 1815. Odtud zamířil Napoleon přes *Cannes*, *Grasse*, *Castellane*, *Grenoble* až do *Paříže*, kde svrhl krále a na sto dní se znovu ujal vlády. Jeho cestu přes toto území připomíná *Napoleonova stezka (Route Napoleon)*, jež byla lemována četnými sochami orlic, jichž se ale většina nedochovala.

Období druhého císařství v letech 1852 - 1870 bylo dobou ekonomického rozkvětu *Provence*. Rozvíjí se dopravní síť, přijíždějí sem turisté, ale také lázeňští

hosté a šlechta. Například město *Hyères*, známé jako sluneční lázně, bylo oblíbeným rekreačním střediskem anglické královny Viktorie či ruského spisovatele L. N. Tolstého.

Do 1. světové války odešlo z této oblasti bojovat mnoho mužů, z nichž každý pátý ve válce padl. *Provence* tedy utrpěla velké ztráty. Tuto skutečnost připomínají dnes četné pomníky první světové války, které jsou umístěny téměř v každém zdejší městečku. *Provence* přesto poměrně rychle po válce překonala finanční krizi, a to hlavně díky turistice, která prudce narůstala. Začala výstavba hotelů a *Provence* se stala přepychovým turistickým cílem. Bylo to oblíbené místo spisovatelů E. Hemingwaye, F. S. Fitzgeralda a mnohých dalších.

Po vypuknutí druhé světové války se téměř celá *Provence* stala součástí svobodné zóny, a proto se sem uchýlilo více než 40 000 Židů. *Francie* vstoupila do války v roce 1940 a *Provence* byla obsazena. Francouzi potopili v *toulonském přístavu* mnoho svých lodí, aby se jich nezmocnili nacisté. Celá čtvrť *Le Panier v Marseille*, která byla útočištěm Židů, byla na rozkaz Hitlera srovnána se zemí poté, co upozornil místní židovské obyvatelstvo, že pokud do 24 hodin neodejdou, budou uvězněni. 15. 8. 1944 byla *Provence* osvobozena. Útok měl být původně součástí plánu vylovení v *Normandii*. Spojenci se vyloďili na plážích mezi *Cannes a Toulonem* poté, co v noci seskočili do vnitrozemí i parašutisté.

Po válce v roce 1947 se *Cannes* stává místem konání prvního mezinárodního filmového festivalu. Začíná také výstavba mnoha průmyslových podniků.³ Roku 1962 do *Francie* přichází mnoho zchudlých přistěhovalců z *Alžírsko*, kde byla vyhlášena nezávislost. Těmto lidem se francouzsky říkalo „pieds noirs“ (černé nohy). Začali se usazovat především v *Toulonu* a *Marseille*, což vyvolalo odpor místních obyvatel.

Roku 1970 byla postavena dálnice vedoucí z *Paříže* do *Marseilles* a od roku 1981 je pobřeží spojeno s *Paříží* také železniční tratí pro francouzské rychlovlaky TGV.⁴

Tím se stále více lidí seznamuje se zvláštnostmi, typickými pro tuto oblast. Je tedy přínosné provést touto částí *Francie* i žáky studující francouzský jazyk.⁵

---

3 MACHE, I. *Azurové pobřeží, Přímořské Alpy a Horní Provence – kompletní průvodce na cesty*. Computer press, a. s., 2011. ISBN978-80-251-2744-5.

4 <http://www.francie-provence.cz/historie.php>

1. 4 PŘÍRODA

Příroda v *Provence* je velmi různorodá, což je způsobeno vlivem horským, ale také středomořského klimatu. Zdejší území je lesnaté. Téměř 38% je pokryto dubovými a borovicovými lesy. Lesy jsou stále zelené, nejčastějšími dřevinami jsou zelené duby, korkové duby, borovice přímořské a holepské, různé druhy vavříků. Nacházejí se tu také pinie a cypřiše, které však rostou většinou osaměle. Na jihu, v *Massivu des Maures*, který je takto nazýván díky svému tmavému porostu, rostou převážně korkové duby, které vytváří dojem „tmavých“ hor.

V četných sadech se pěstují olivovníky a jedlé kaštiny. Olivovníky sem byly přineseny Řeky již v roce 600 př. n. l., rychle a dobře se zde uchytily, protože přežijí i velké sucho, a od této doby se zde olivy pěstují. Jedlé kaštiny jsou pěstovány například v městečku *Collobrières*.

Aleje a náměstí v místních městech i vesnicích jsou lemovány platany. Ty sem byly přivezeny Římany, kteří je podél místních cest vysázeli, aby stínily vojákům při jejich cestách. Již od středověku se zde podél pobřeží pěstují citrusy – pomerančovníky a citronovníky. V 19. století sem Angličané přinesli palmy, mimózy, eukalypty a australské sukulenty.

Pro *Provence* je také typická tradiční středomořská květena jako opuncie, kaktusy, agáve a aloe. Na mírných svazích především v okolí *Grasse* roste mnoho druhů aromatických květin, jako jsou růže, jasmíny, fialky, karafiáty a mnoho dalších. Tyto květiny jsou zpracovávány především v parfumerářství.

Nejtypičtější rostlinou v tomto regionu je levandule. Do 18. století rostla jen divoce ve vyšších polohách, dnes je zde pěstována na rozsáhlých polích, která se rozkládají hlavně na rovině Valensole na jihovýchodním břehu řeky *Durance*⁶.

Místní levandule se používá k výrobě parfémů v *Grasse*, ale exportuje se také do celého světa. Již Římané ji používali k navonění svého oděvu. Je užívána v parfumerářství a pro svou desinfekční vlastnost je vhodná k výrobě mýdel. Jméno

---

5 NATIONAL GEOGRAPHIC. Provence a Azurové pobřeží, velký průvodce. Brno: Computer Press, a. s. 2007. ISBN: 978-80-251-1817-7.

6 <http://www.francie-provence.cz/fauna-flora.php>

levandule „lavande“ pochází z latinského „lavare“ (mýt se). Pravá levandule se pěstuje ve vyšších polohách, kde ostatní rostliny v zimě kvůli chladu a v letních měsících kvůli vysokým teplotám zpravidla nepřežijí.

Zdejšímu typickému hustému porostu se říká maquis. Roste v něm mnoho bylin jako bazalka, estragon, tymián, fenykl či oregano a rozmarýn. Tyto byliny neodmyslitelně patří k provensálské kuchyni.

Ve městě *Hyères* a okolí se pěstují palmy a mnoho druhů květin. Květiny se odtud vyvážejí do celého světa.

Francie má velké kulturní, ale také přírodní dědictví. V kontinentální *Francii* se rozprostírá šest národních parků, z nichž tři se nacházejí v *Provence*. V tomto regionu jsou také tři ze sedmi biosferických rezervací, které jsou zapsány na seznamu UNESCO. Dva národní parky se rozprostírají u hranic s *Itálií*. *Parc National du Mercantour* se nachází v *Přímořských Alpách*. Je zde bohatá fauna i flora. Žijí tu kozorožci, mufloni, lasice hranostaj, ještěrky, zmije a devatenáct druhů netopýrů a hlavně ciády (příloha č. 3). Dále například orel skalní, alpské kavče či vzácný motýl Alexandr. Asi nejzajímavějším zvířetem, které zde žije ve volné přírodě, je vlk.

Druhým národním parkem je *Parc National des Écrins*, který z *Provence* na severu zasahuje až do oblasti Rhone-Alpes. Díky vysokým alpským vrcholům je tento park velmi oblíbený pro horolezce a turisty.

Posledním národním parkem je *Parc National de Port-Cros*, jediný se nachází na pobřeží a zahrnuje také ostrovní území a pobřežní vody. Nachází se poblíž města *St. Tropez*. Tento park je domovem pro tuleně osrstěného, který je dlouhý až 3 metry a žije ve zdejších teplých vodách. Daří se tu také vodnímu ptactvu a tažní ptáci se zde také zastavují. V *masivu des Maures* žije želva Hermanova, která je jedinou suchozemskou želvou žijící na území *Francie*. Nedaleko města *Gonfaron* byla v roce 1988 organizací SOPTOM vybudována želví vesnice „*Village des Tortues*“. Tato vesnice je domovem pro více než 2 500 želv. Pokud je ve volné přírodě nalezena želva, která potřebuje pomoc, je léčena ve zdejší želví klinice a poté puštěna opět do volné přírody.

Dále se zde nacházejí 4 regionální parky. Prvním je *Camargue*, ležící v deltě řeky *Rhône*, jež je útočištěm pro tisíce ptáků, z nichž nejtypičtější jsou plameňáci, ale žijí zde i další ptáci jako lednáčci, čápi, či volavky bílé. Oblast je známá chovem bílých

koní a černých býků.⁷ Park v *Camarque* i v *Luberonu* jsou jedny ze sedmi biosferických rezervací na seznamu UNESCO.

1. 5 ARCHITEKTURA A UMĚNÍ

Provence byla vždy inspirací pro mnoho umělců, jako byli například P. Cézanne, V. V. Gogh, P. Picasso, F. Mistral či F. S. Fitzgerald a z Čechů M. Horníček.

Zdejší architektura, tolik obdivovaná návštěvníky této oblasti, je ovlivněna především francouzskými a italskými umělci. Nejvíce stop na stylu zdejší architektury zanechali Římané.

V 11. století byl pro místní architekturu typický provensálský románský sloh, který se vyznačoval spojením římských prvků a stylu severní i jižní *Evropy*. Projevuje se to hlavně u staveb církevních. Ty se vyznačovaly římskými oblouky, mohutnými zdmi a valenou klenbou. Výzdoba těchto staveb byla velmi jednoduchá, téměř žádná. Nejzajímavějším zdobným prvkem se stalo světlo, které vrhala skla oken. Důvodem bylo, že mniši nesměli být během modliteb rušeni a rozptylováni. Příkladem takovéto stavby je *Abbaye du Thoronet*. Toto cisterciácké opatství vyniká svou jednoduchostí a jedinečnou akustikou.

Gotická architektura z období od 12. do 16. století se v Provence příliš neprosadila. Nejznámější gotickou stavbou je *Papežský palác v Avignonu*. Jako ukázka renesanční architektury může být uvedena pevnost *Fort Carré* u města *Antibes*. V 17. století byla typickou stavbou citadela, jejíž ukázka je například ve městě *St. Tropez*. Styl italského baroka z 18. století je patrný například na kostelech v *Nice* a *Mentonu*. Z pozdějšího období, z doby Napoleona III., pochází stavba kasina v *Monte Carlu* postavená v neoklasicistním stylu. Je dílem architekta Charlese Garniera.

Pro všechna provensálská města jsou velmi typické malé i větší kamenné domy s dřevěnými okenicemi. Většina místních městeček a vesniček byla postavena na kopcích, aby byla chráněna před nájezdy nepřátel, především Saracénů, nájezdníků z východního Středomoří. Tato městečka jsou také nazývána „villages perchés“. Dalším architektonicky

---

⁷ <http://www.francie-provence.cz/fauna-flora.php>

ojedinělým prvkem jsou provensálské zvonice. Ve zdejších městech se zvonice kostelů, takzvané kampanily, vyznačují kovovou konstrukcí na jejich vrcholku, která chrání zvon. Tato konstrukce měla praktický a také obranný charakter. Chránila zvon před prudkým a silným větrem, aby nemohl být stržen. Zároveň však umístění zvonu venku v kovové konstrukci umožňovalo, aby se v případě nebezpečí zvuk zvonu nesl daleko do kraje a místní obyvatelé se v případě nebezpečí stihli skrýt.⁸

---

⁸ NATIONAL GEOGRAPHIC. *Provence a Azurové pobřeží, velký průvodce*. Brno: Computer Press, a. s. 2007. ISBN: 978-80-251-1817-7.

2 ZAJÍMAVOSTI PROVENCE

Úkolem této kapitoly je získat zájem žáků o atraktivní zajímavosti země, jejíž jazyk by měli znát a umět využít.

2. 1 JAK VONÍ PROVENCE – PARFÉMY

Pro tuto kapitolu byly základem autentické materiály získané v parfumerii Fragonard v Grasse. Byly využity také osobní poznatky autorky, odborná literatura a internetové zdroje.

Hlavním městem parfémů je *Grasse*. Okolí města je ideálním prostředím pro pěstování mnoha různých druhů květin, například pomerančovníků, jasmínů, tuberóz, levandule, fialek, růží a mnoha dalších druhů. Exotické květiny i dřeviny se dovážejí z mnoha koutů světa. V *Grasse* jsou tři hlavní výrobci parfémů: Fragonard, Molinard a Galimard.

Grasse bylo založeno Římany. Od středověku se místní obyvatelé věnovali koželužství. Díky Kateřině Medicejské, která využila místních aromatických květin k navonění kožených rukaviček, se v *Grasse* začaly vyrábět rukavičky parfémované. Později se parfumeráři od rukavičkářů oddělili.

Každý parfém se skládá ze tří takzvaných not, které jsou poskládány do pyramidy zvané „pyramide olfactive“ (viz. příloha č. 4, obrázek 1). Pyramida definuje strukturu parfému a také postupné uvolňování vůně. V pyramidě se nachází: „note de tête“ (hlava), „note de fond“ (tělo) a „note de coeur“ (srdce). „Note de tête“ definuje vůni, která je cítit jako první. Je to vůně velmi svěží, avšak rychle prchavá. Druhou notou je „note de fond“. Je to základ parfému, dokresluje „Note de tête“. Její vůně je trvalejší, vydrží až několik hodin. Skládá se převážně z dřevin nebo ovoce. Poslední částí je „note de coeur“. Její vůně je nejtrvalejší. Základem pro ni je například vanilka, dřeviny nebo pižmo. Tato vůně zanechává svou stopu nejdéle.⁹

---

⁹ Fragonard parfumeur: Fragonard 80 ans de passion. Nice: Imprimix, 2008.

2. 1. 1 HISTORIE PARFÉMŮ

Název parfém pochází z latinského *per fumum* (par la fumée), což lze přeložit jako „kouřem“. První parfémy byly objeveny již ve starověku, kdy lidé házeli do ohně dřeviny, listy různých rostlin a snítky koření, které uvolňovaly příjemné aroma. Tento proces byl většinou součástí náboženských rituálů, byl to způsob, jak komunikovat s bohy. Lidské sny měly vystoupat až do světa bohů a poté se stát skutečností. Později byly zjištěny také terapeutické účinky kouře, uvolňujícího se z bylinek a dřevin, jež pozitivně působily na lidský organismus. Smíšením vonných rostlin s tukem a olejem vznikly první masti. Ve starověkém Egyptě se používaly vonné oleje, masti a také koupele, které měly velmi příznivý vliv na pokožku a zároveň maskovaly pach lidských těl. Tyto procedury byly však velmi drahé, proto si je mohli dovolit jen lidé zámožní. Vůně se tak stávala společenskou výsadou. Metody výroby parfémů a mastí od Egyptanů přejali Řekové a později i Římané. Poté až do 11. století výroba parfémů na území Evropy vymizela. Zpět se výroba vonných látek a parfémované vody dostává v 11. a 12. století prostřednictvím křižáků. V roce 1190 byl založen cech rukavičkářů a parfumerářů.

V době renesance byly parfémy velmi oblíbené. Voda byla totiž považována za škodlivou a lidé věřili, že roznáší mor. Kvůli tomu byly koupele považovány za nebezpečné a parfémy se používaly k zamaskování pachu nemytých těl. Nejpoužívanější pro výrobu esencí byly pižmo, jasmín a tuberóza, aby vůně byla co nejsilnější.

Kateřina Medicejská, jak už bylo výše uvedeno, využila nejrůznějších parfémů k navonění kožených rukaviček, aby přehlušila silný zápach třísloviny. Ve městě Grasse tak v roce 1656 vznikla korporace parfumerářů a rukavičkářů.¹⁰

Parfumerářství vzkvétalo za vlády krále Ludvíka XIV., který byl nazýván „le roi le plus fleurant du monde“. Za jeho vlády se sdružení rukavičkářů a parfumerářů stalo monopolem v distribuci parfémů. Ludvík XIV. maskoval tělesný pach vonným jablkem naplněným ambrou a do komnat, které obýval, nechával umístit šátky navoněné květy

---

10 Fragonard parfumeur: Fragonard 80 ans de passion. Nice: Imprimix, 2008

pomerančovníku. Až Madame Pompadour přestala používat těžké silné vůně a dala přednost vůním osvěžujícím a lehkým, jako jsou například fialky a konvalinky.¹¹

Za doby Francouzské revoluce lidé parfémů spíše nepoužívali. Pokud měl někdo na drahé parfémů, byl spojován s králem a hrozil mu trest smrti. V 18. století byla vyrobena kolínská nazývaná „Eau de Cologne“, která měla aroma bergamotu, pomerančů, levandule, rozmarýnu a citronů. Pro Napoleona byl vyroben speciální válcovitý flakon na parfém, který se umisťoval do bot.

Se zvýšením tělesné hygieny byly používané parfémů lehčí, svěží. Těžké esence byly nahrazeny květinovými vůněmi, jako je fialka, levandule nebo růže. V 19. století s příchodem industrializace, nových metod výroby a organické chemie výroba parfémů vzrostla.¹²

2. 1. 2 VÝROBA PARFÉMŮ

Nejdůležitější pro výrobu parfémů je jeho tvůrce nazývaný „le nez“ (nos). Právě on kombinuje dohromady esence, z kterých vznikne parfém. Toto povolání je velmi náročné, a proto je na světě „nosů“ pouze kolem 100 a z toho 40 pracuje v Grasse. Pro toto povolání je potřeba mít velice citlivý čich, protože „nos“ musí rozeznat velké množství vůní. Zpočátku rozezná parfumer asi 250 vůní. Na konci studia jich musí být schopen určit 2000 až 3000. Studia trvají 10 let, z toho musí být 7 let praxe. Ve Francii jsou 3 školy: l'ISIPCA ve Versailles, Prodaron v Grasse a poslední se nachází v Paříži. Na parfuméra jsou kladeny velmi vysoké nároky. Nesmí kouřit, pít alkohol ani jíst příliš kořeněná jídla. Pracuje pouze 3 až 4 hodiny denně. Práce probíhá v laboratoři. Jeho pomůckou je „orgue“ (viz. příloha č. 4, obrázek 2) stůl v podobě klavíru, kde jsou umístěny lahvičky s esencemi.

Důležité je rozlišovat parfém, parfémovanou vodu a toaletní vodu. Rozdíl je v obsahu alkoholu a esence. Nejkoncentrovanější je parfém. Obsahuje 25% esence a alkohol. Parfémovaná voda je směsí 15% esence, alkoholu a vody. Toaletní voda

---

11 PEHLE, T.; JONAS, S. *Parfém*. Dobřejovice: REBO Productions CZ, spol s. r. o., 2009. ISBN:978-80-255-0050-7.

12 Fragonard parfumeur: Fragonard 80 ans de passion. Nice: Imprimix, 2008

obsahuje pouze 10 % esence, alkohol a vodu. Parfémy se vyrábějí pouze pro ženy nebo takzvané unisex. Pro muže se vyrábějí toaletní vody, protože používané esence jsou velmi kořeněné nebo vyrobené z dřevin a parfém by byl proto velmi až nesnesitelně silný. Pro ženy se používají spíše esence ovocné a květinové.

Parfém se nanáší na krk, dekolt, předloktí a také pod kolena, aby se vůně za chůze postupně uvolňovala.

2. 1. 3 METODY VÝROBY PARFÉMŮ

Je důležité rozlišit několik metod výroby, z nichž nejpoužívanější je destilace. Dalšími metodami jsou enfleuráž, extrakce a lisování za studena.

2. 1. 3. 1 DESTILACE

Destilace je nejobvyklejší metodou výroby. K destilaci se využívá nádoba zvaná alambik (viz. příloha č. 4, obrázek 3), ve kterém se smíchá velké množství okvětních lístků a voda. Směs se pomalu zahřívá. Pára, se kterou se smísí těkavé látky, stoupá „husím krkem“ a dostává se do kondenzátoru, kde je postupně ochlazována, a tím se stává znovu kapalnou. V nádobě nazvané florentinská láhev dochází k oddělení vody a esence. Esence zůstává na hladině, a proto se voda nechá lehce odtéct. Pomerančová voda je dále používána v cukrářství a růžová voda pro kosmetické výrobky.(viz. příloha č. 4, obrázek 4)Pro získání jednoho litru esence je zapotřebí například 600 kg okvětních lístků jasmínu nebo tuna květů růží.

2. 1. 3. 2 ENFLEURÁŽ

Tato metoda se používala již odedávna. Zvířecí tuk se rozetřel na skleněnou desku. Do tuku byly ručně kladeny květy jeden vedle druhého. (viz. příloha č. 4, obrázek 5 a 6) Po dobu jednoho měsíce se květy musely každý den měnit za čerstvé. Tuk během

měsíce nasaje aroma z květů. Tuk se poté shrnul z desky a smísil se s lihem. Ten se nechal vymrazit, poté se vyfiltroval, a tím vznikla takzvaná „laváž“. Po oddestilování alkoholu vznikl velmi koncentrovaný esenciální olej. Tato metoda se dnes již nepoužívá z důvodu časové i manuální náročnosti a vysokých nákladů.¹³

2. 2 TRADICE V PROVENCE (PROVENSÁLSKÉ SANTONY A VÁNOCE)

K poznání této části Francie je třeba ukázat hloubku jejích tradic, které žákům přiblíží způsob života místních obyvatel. Ve společenských setkáváních, v dárcích a pochutinách se odrážejí vztahy mezi lidmi. Typické figurky ukáží odívání, manuální zručnost a víru Provensálců.

K nejvýznamnějším provensálským svátkům patří Vánoce, s nimiž jsou spojeny také různé tradice. Tato kapitola bude pojednávat o figurkách zvaných „santons“(santony), které jsou neodmyslitelně spojeny s vánočními svátky, a také o Vánocích samotných.

2. 2. 1 VÁNOČNÍ SVÁTKY A PROVENSÁLSKÉ TRADICE

Vánoce jsou pro Provensálce nejváženějším svátkem v roce. Již 4. prosince začíná období nazývané „Calendale“, které trvá až do 2. února do Hromnic. Během tohoto období se v Provence dodržuje mnoho tradičních zvyků.

První tradicí je „blé de la sainte Barbe“ - zasetí pšenice svaté Barbory.

4. prosince se dají naklíčit semínka pšenice, která se pokryjí navlhčenou vatou. Zelený a rovný stonek značí prosperitu v dalším roce. Poté se pšenice umístí do jesliček.

Vánoční trhy se konají v průběhu prosince v každém provensálském městě i vesnici. Je možné zde koupit vše, dárky, typické dekorace, řemeslné výrobky i suroviny pro přípravu vánočních pokrmů. Během trhů se podává svařené víno se skořicí.

---

13 http://www.fragonard.com/parfums_grasse/FR/fragonard/techniques_de_parfumerie/

Na Štědrý večer, 24. prosince, se podle tradice před odchodem na půlnoční mši servíruje velká slavnostní večeře. Na stůl jsou položeny tři bílé ubrusy, které symbolizují svatou Trojici. Poté se na tabuli umístí tři zapálené bílé svíčky a tři misky s pšenicí svaté Barbory. Prostírá se nejen pro ty, kteří se večeře účastní, ale také pro rodinné příslušníky, kteří již zemřeli, nebo také pro chudé. Aby se hostiny mohly zúčastnit i andělé, zůstává stůl prostřen po tři dny. Večeře je složena ze sedmi malých chodů. Číslo sedm symbolizuje sedm žalů Panny Marie. Servíruje se také „les treize desserts“, což je 13 drobných pochutin. Číslo třináct symbolizuje poslední večeři Ježíše a dvanácti apoštolů. Jídla servírovaná ke štědrovečerní večeři se liší podle departmentů. Často je to špenát, květák, různé omelety, polévky, ale nikdy ne maso, pouze ryby, šneci a mořské plody.

„Les treize desserts“ se konzumují po návratu z půlnoční mše. Zůstávají na stole ještě v průběhu následujících tří dní. Skládají se ze směsi oříšků, sušených fíků, mandlí a rozinek, z datlí, které představují, že Ježíš přišel z Orientu, kandovaného ovoce, placek s olivovým olejem, křehkých tenkých oplatek, černého a bílého nugátu. Bílý nugát symbolizuje dobro a čistotu, černý v protikladu zlo a nečistotu. Jako poslední se přidává čerstvé ovoce, z něhož především mandarinky, pomeranče a švestky.

Půlnoční mše je doprovázena zpěvem a zvukem fléten a tamburín. Při mši se mohou v kostele nacházet živé jesličky, představované místními obyvateli v kostýmech, kteří reprezentují svatou rodinu, tři krále a pastýře. V některých vesnicích doprovází mši obětní ceremoniál. Jehněti však není ublíženo.

2. 2. 2 PROVENSÁLSKÉ SANTONY

Santony (viz. příloha č. 5, obrázek 1) jsou typické malé figurky, které se během Vánoc umísťují do jesliček. Ukazují nejen jesličky, ale také život lidí na vesnicích.

Počátky výroby santonů se datují do doby francouzské revoluce. Dne 14. června 1789 byly kostely, které se staly majetkem státu, uzavřeny. Věřící lidé byli ale zvyklí přicházet do kostela během vánočních svátků, aby si prohlédli betlém. Z důvodu zákazu vstupu do kostelů začali lidé tajně vytvářet své vlastní jesličky, které umísťovali do

svých domovů. Právě zde v *Provence* tato tradice začala. Protože výroba jesliček a figurek představujících svaté byla zakázána, první santony byly velmi malé, aby se daly snadno ukrýt. Pokud by byly figurky nalezeny, hrozila by jejich tvůrci poprava. Název „santony“ pochází ze spojení „petits saints“, později „santounen provençal“, protože prvními santony byli: Josef, Marie a děťátko. Prvním materiálem, ze kterého byly figurky vyrobeny, bylo cokoli, co bylo v domácnosti po ruce. Byl to tedy hlavně chléb nebo rozžvýkaný papír.¹⁴

Roku 1798 se na venkově u města Aubagne procházel Jean Louis Lagnel. Vlhká hlína se mu lepila na boty a on zjistil, že je tvárná a dobře se s ní pracuje. Proto zkusil vytvořit první jesličky na prodej. Původně se výroba santonů předávala z generace na generaci. K původním figurkám zobrazujícím svaté každý přidal další figurky a postupně santony zobrazovaly život v celé vesnici. Výrobci santonů se v *Provence* říká „santonniers“. Díky výrobě pomocí sádrové formy, která usnadnila práci santonnierům, výroba santonů vzrostla, a každý si proto mohl dovolit mít doma své vlastní jesličky.

I dnes zůstává výroba santonů tradiční, jsou vyráběny v menším množství, proto je zachována jejich kvalita. Pro výrobu se používají speciální formy. Hlína se vtlačí do formy tak, aby se dostala do všech míst. Hmota se ve formě nechá krátkou dobu sušit a poté se figurka vyndá. Ručně se odstraní nedostatky a opraví se chyby (viz. příloha č. 4, obrázek 2). Před vložením do trouby se santony nechají sušit tak dlouho, jak je to možné. Po vyndání z trouby je třeba figurky nabarvit. Malují se ručně, speciálními barvami. Nemalují jednoho po druhém, ale po částech. Nejdříve se namalují vlasy a obličej všech figurek, poté oblečení. Postupuje se vždy od shora dolů. Důvodem je identičnost barev u všech figurek. Výrobce se snaží u každé figurky vytvořit jiný výraz ve tváři. Oděv je malovaný nebo u santonů větší velikosti může být ušitý.

Rozlišujeme tři velikosti santonů. „Le santon puce“ je velmi malý, měří od 1 do 3 centimetrů. „Le santon traditionnel“ je velký asi jako lidský palec. Největší santony měří od 18 do 20 centimetrů.¹⁵

V *Marseilles* se od roku 1897 pořádá každoročně veletrh provensálských santonů.¹⁶ Nejsilněji se tato tradice dodržuje v departmentu *Bouches du Rhône*.

---

14 <http://musee-du-santon.e-monsite.com/pages/origine-des-santons-de-provence.html>

15 <http://musee-du-santon.e-monsite.com/pages/la-fabrication-des-santons-de-provence.html>

Santony se v polovině prosince umístí do jesliček a více než měsíc tam zůstanou. Jesličky nepředstavují však pouze betlém s Pannou Marií, Josefem a děťátkem, ale zobrazují obyvatele celé provensálské vesnice. Je zde provensálský trh, kde jsou prodejci ryb, ovoce, zeleniny, pekař, dále také pastýři, doktoři, hráči petangu či muži hrající karty.¹⁷

2.3 PÉTANQUE

Mladí lidé rádi sportují, proto tento díl ukáže na hru, kterou mohou i oni provozovat.

Tato kapitola pojednává o hře zvané „pétanque“, která je ve Francii velmi oblíbená a to hlavně na jihu. I v naší republice už vznikají pétanquové kluby. Tato společenská hra u nás nalézají stovky příznivců, mezi nimi jsou i mladí lidé. Přesto je to jedna z francouzských zajímavostí, která zaujme i žáky základních škol.

„Il nous restera fier de d'avoir inventé ce jeu pacifique, qui, en faisant le tour de monde, travaille modestement, mais sûrement pour le rapprochement des peuples, c'est à dire pour la Paix.“ Marcel Pagnol.

Pétanque je typicky francouzská společenská hra, velmi oblíbená hlavně v oblasti Provence, kde patří k tamnímu stylu života (viz. příloha č. 6, obrázek 1 a 2). Koná se zde dokonce mnoho turnajů. Typická provensálská náměstí s udusanou půdou osázená platany se téměř každý večer zaplní hráči pétanque. Podstata hry je velmi jednoduchá, spočívá v hodů koulí co nejlíže kuličky zvané „cochonet“. Tato zábava je vhodná pro všechny věkové generace, jde hrát prakticky všude, kde je rovný terén dlouhý několik metrů. Je možné hrát individuálně, jeden proti jednomu, či utvořit týmy, které soupeří mezi sebou.

Tato hra se v různých formách vyvíjela po tisíciletí. Název pétanque pochází z provensálského výrazu „pèd tanco“, což znamenalo spojené nohy. Zprvu souviselo házení kameny na cíl s potřebou lovit, později se stávalo oblíbenou hrou. Již Řekové a Římané si krátili čas hrou, která se velmi podobala dnešnímu pétanque. Ke hře používali nejprve kulatých kamenů a později dřevěných okovaných koulí, které byly větší a mnohem

---

16 http://www.rene84.com/provence_traditions/santons_provence_histoire_personnages.html

17 <http://www.provencweb.fr/f/mag/terroir/traditions/>

těžší než dnešní pétangové koule. Řekové používali svou sílu, aby dohodili kouli co nejdál, oproti tomu Římané preferovali přesnost. Římané také vynalezli malou kuličku, která se pro hru používá a je nazývána „but“ či „cochonnet“. Postupně se hra rozšiřovala do celé Evropy. S invazemi barbarů hra upadá a přestává se hrát. Oproti tomu ve středověku se hra stává opět oblíbenou zábavou a hráči se nazývají „les bouleurs“. Ve 14. století byla hra zakázána, protože lidé preferovali aktivity, které pro ně byly v té době důležitější, jako byla například lukostřelba. Znovu byla hra povolena až v 16. století díky papeži Juliovi II.. Později byla zakázána ještě jednou. Během francouzsko – italských válek se „jeu de boules“ vrací zpět do Francie, dokonce ji hráli vojáci, aby si ukrátili čas, a používali k ní dělostřelecké koule.

V roce 1850 v lyonském regionu se „jeu de boules“, která se v tuto dobu nazývá „Lyonnaise“, stává sportem. A dochází k založení první oficiální společnosti „Le Clos Jouve“. Roku 1908 vznikla hra ve francouzském městečku La Ciotat nedaleko *Marseille*. Byla tu založena společnost Jeu provencal, která se každý den scházela a „hrála jeu de boules“. Hrál se s koulemi, které byly lemovány drobnými výstupky a před hodem musel hráč učinit několik kroků, aby byl hod silnější, protože se házelo až na 20 metrů. Tady je třeba uvést zajímavý příběh:

Členem společnosti byl také Jules Le Noir, který trpěl silným chronickým revmatismem, a přestože dříve býval velmi úspěšný, kvůli své nemoci již nemohl hrát. Ernest Pitiot, který byl pořadatelem těchto utkání, upravil pravidla hry tak, aby se i jeho přítel mohl hry účastnit. Začalo se hrát „des pieds tangués“ (s nohama u sebe) a postupným zkomolením tak vznikl název „pétanque“. Hraje se na kratším terénu, hází se bez rozběhu z prostoru vyznačeného na zemi. Roku 1908 proběhla první soutěž ve městě *La Ciotat* nedaleko *Marseille*. O několik let dříve v roce 1904 Félix Rofritsch z *Alsaska* vyrobil ve svém ateliéru v ulici *Fabres* v *Marseille* první pétangové koule s hroty, začala tedy výroba známých hracích koulí „La Boule Bleue“. Pravidla byla oficiálně uzákoněna roku 1927.

Pétanque je možné hrát individuálně či v družstvu. Hra "tête-à-tête" znamená, že hráči hrají jednotlivě proti sobě (hráč hraje se dvěma koulemi), družstva mohou tvořit dva nebo tři hráči.

Družstvu se dvěma hráči se říká „doublettes“ (hráč hraje se dvěma koulemi), „triplettes“ je družstvo o třech hráčích (každý hráč hraje se třemi koulemi). Oficiální rozměry kovové koule jsou 7,5cm až 8cm v průměru a její hmotnost od 0.650 do 0.800 kg

(viz. příloha č. 6, obrázek 3). Cíl, ke kterému se ostatní koule musí přiblížit, se nazývá „but“ nebo „cochonnet“. Je vyroben ze dřeva, jeho průměr je 25mm až 35mm a pro lepší viditelnost může být natřen výraznou barvou.

Hrát se může téměř kdekoli. Oficiální rozměry hřiště jsou čtyřikrát 15 metrů. Hraje se do 13 bodů, někdy jen do 11. Bod znamená každá koule, která je po ukončení hry blíže cíli, než koule soupeře. „Košonek“, jak se kulička u nás nazývá, se vyhazuje z kruhu vyznačeného na povrchu a musí být vzdálen 6 až 10 m od kruhu, z kterého se hází, a musí být dobře viditelný. Jsou zde dva různé výrazy pro hod koulí: „Pointer“ znamená, že je koule hozena a zaměřena co nejblíže cíli. „Tirer“ znamená hod koulí tak, aby vzdálila soupeřovu kouli a sama se přiblížila cíli. Vítězné družstvo začíná další hru a kruh, ze kterého se hází, se namaluje na místo, kde v předchozí hře ležel košonek.¹⁸

Velmi známé koule pro tuto hru se nazývají „la boule bleue“, jejich výroba začala v roce 1904 v *Marseille*. Félix Rofritsch si zde založil svůj boutique, kde prodával předměty, kterým se říkalo „articles de Paris“, ale zároveň zde začal vyrábět typické marseillské koule. Byly dřevěné, pokryté hřebíčky, které na ně kladl sám Rofritsch. Vyrobit však pouhé dvě denně. V roce 1925 byly vynalezeny koule bronzové a mosazné. Dnes Rofritschova společnost roste a kupuje nové slévárny. Jeho dva synové, kteří přicházejí také do továrny v roce 1947, vynalézají první koule ze švédské oceli a kaleného uhlíku. Nová slitina má jedinečné modré odlesky, které jsou způsobené tepelnou úpravou a tvrzením. Tato jedinečnost poutá pozornost na tyto hrací koule a společnost se přejmenovala na „La boule bleue“ a přestěhovala se. V roce 1961 společnost začala vyrábět koule z nerezové ocele. Mnozí šampioni v této hře jako Lovino, Locatelli, preferovali výhradně tuto značku před ostatními. Rodinná firma „La boule bleue“ je jediná továrna vyrábějící pétangové koule v *Marseille*. Dbá na řemeslnou tradici a kvalitu.¹⁹

Koule na pétanque nejsou ale vyráběny jen v *Marseille*. Známa je výroba například ve vesničce *Aiguines*, která se nachází v *Haute-Var* a je vstupní branou do *kaňonu Verdon*. Dřevěně okované koule se zde vyrábí již od 16. století.²⁰

---

18 http://petanque.cstv.cz/petanque/struc_pr.html

19 <http://www.laboulebleue.fr/historique-de-la-boule-bleue-s30>

20 <http://www.francepetanque.com/LRA/pages/histoire/sommaire.htm>

2. 4 PROVENSÁLSKÁ KUCHYNĚ

V této části se žáci seznámí s tím, co v současnosti zajímá lidi všech věkových skupin – odlišnosti kuchyní jednotlivých států. Provensálskou kuchyni lze využít ke zdravé životosprávě.

Provensálská kuchyně je také nazývána „cuisine de soleil“. Vyznačuje se olivami, olivovým olejem, česnekem a mořskými plody a aromatickým kořením. Mezi středomořské koření patří tymián, bazalka, bobkový list, rozmarýn, šalvěj, šafrán a fenykl. Místní česnek s narůžovělými hlavičkami je zde nazýván „*provensálský lanýž*“.

Olivy byly do této oblasti přineseny Řeky před dvěma a půl tisíci lety. Z oliv se připravuje pasta „*tapenade*“, která se maže na kanapky, opečené housičky, a podává se jako aperitiv spolu s likérem Pastis. Z olivového oleje, česneku a bazalky se připravuje také pasta „*pistou*“, která se přidává například do polévek. Z oliv se vyrábí také olivový olej, k nejkvalitnějším patří olivový olej vyráběný ve městě *Puget*. Bývá často ochucen chilli, bazalkou či provensálským kořením.

Ze zeleniny se hodně používá chřest, baklažán, cuketa, rajčata a žampiony. Typickým zeleninovým pokrmem je „*ratatouille*“, teplá zelenina, která se podává jako příloha. Skládá se z rajčat, papriky, lilku, kuržety a cibule.

Z ryb a mořských plodů se zde připravují treska, pražma, mořský okoun, krevety a mušle. Ty se připravují na různé způsoby, vaří se s rozmanitou zeleninou, kořením či v sýrové omáčce. Podávány jsou s hranolky. Typická je také rybí polévka „*buillabaisse*“, která pochází z *Marseille*. Polévka se připravuje z různých druhů vařených ryb, koryšů a zeleniny.

Z masa je oblíbené jehněčí, ale i zvěřina. „*Aïoli*“ – česneková majonéza je podávaná k masu, rybám, zelenině i polévkám. Specialitou místních trhů jsou různé olivové a jiné pasty. Například „*tapenade*“ – je pasta z černých nebo zelených oliv, „*anchoïade*“ je pasta z ančoviček, „*thonaïade*“ je pasta s tuňákem a jiné. Mezi velmi oblíbené potraviny patří sýry. „*Banon*“ je asi nejvýraznějším zdejším sýrem, balí se do kaštanových listů a namáčí se do brandy.²¹ Typickou delikatesou jsou Callisons (viz. příloha č. 7), které jsou typickou cukrovinkou z města Aix en

---

²¹ <http://www.provence.tripidipi.cz/regionalni-kuchyne.html>

Další oblíbenou pochoutkou jsou jedlé kaštiny, které se zde v Provence zpracovávají a používají pro přípravu různých pokrmů. Město Collobrières je jimi proslulé, a proto je nazýváno „hlavním městem kaštanů“. Každý rok se zde koná svátek kaštanů „la fêtes de la châtaigne“. Oslavy probíhají poslední tři neděle v říjnu.

Existuje okolo 700 druhů jedlých kaštanů. Tyto plody byly dovezeny z Asie. V minulosti byly kaštiny považovány za potravinu základní a také velmi výživnou. Ve středověku se uchovávaly sušené a sloužily hlavně k přípravě polévky. Koncem 19. století byly kaštiny považovány za potravinu pro chudé, protože byly používány pro výrobu chleba, palačinek nebo jako náhrada cereálií. Dnes jsou jedlé kaštiny velmi oblíbené. Lze z nich připravovat sladké i slané pokrmy dle tradičních receptů. Jsou vhodné pro konzervování, pro výrobu marmelád, past, polévek či jako doplněk k masu. Vyhlášenou pochoutkou je „crème de marrons“, kaštanová pasta, která se často podává s palačinkami či zmrzlinou. Ve městě Collobrières je mnoho cukráren, které podávají výbornou kaštanovou zmrzlinu. Některé z nich mají také malé muzeum, kde je prezentována její výroba a stroje k ní používané.

3 MOTIVACE

Třetí kapitola naváže na předchozí tím, že ukáže, jak je důležité motivací získat pozornost žáků a jejich soustředěnost na problémy, které se v projektovém vyučování objeví.

Motivace je hybná síla, která člověka vede a pobízí k určitým činům či reakcím, nebo mu v nich zabraňuje. Termín motivace pochází z latinského slova „movere“, což znamená hýbati, pohybovati. Na lidskou motivaci působí různé vlivy. Dělí se na vnější (incentivy) a vnitřní.²²

Pro dosažení stanoveného cíle a efektivity výuky je důležitá motivace k učení i získávání nových poznatků, informací a dovedností. Dle časového hlediska lze rozdělit motivaci na dlouhodobou a krátkodobou. Krátkodobá je intenzivnější a silnější. Trvá však jen po kratší dobu. Je typická pro mladší osoby, takže se týká hlavně žáků základních škol. Dlouhodobá motivace k učení je typičtější pro dospělé osoby, které jsou cílevědomé a mají větší trpělivost v dosahování cíle. Motivaci však také můžeme rozdělit na vnitřní a vnější. Vnitřní motivace znamená, že se žák učí proto, že dané téma či činnost ho zajímá, přijde mu smysluplná, je spojena s jeho životem, na činnosti či určení cíle se může aktivně podílet a zasahovat do kritérií hodnocení. V tomto případě pak nepotřebuje žádnou vnější odměnu, kterou by za odvedenou práci dostal, a ani hrozbu trestu. Dobrý učitel, který chce zvýšit motivovanost třídy, ukazuje žákům souvislost cílů výuky s jejich osobním životem. Může být zahájena například také zajímavým problémem, hádankou či pokusem, který v žácích vzbudí touhu po vyřešení této otázky. Je nutné však také odlišit zájmy chlapců a dívek.

Učitel je v procesu motivace velmi důležitý. Jeho úkolem je připravit vyučovací jednotku tak, aby využil vhodné metody a prostředky k motivování žáků, a dosáhl tím efektivního učení. Musí umět demonstrovat a aplikovat užitečnost probíraného učiva v běžném každodenním životě a také ho propojit s jinými obory. Asi nejdůležitějším bodem motivace je úspěch, který zvyšuje sebevědomí dětí, a tím i jejich zájem o další vzdělávání. Pokud se žákovi něco podaří, pocítí úspěch. Ten zvýší jeho úsilí o seznámení

---

22 ČÁP, J.; MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. Praha: nakladatelství Portál, 22001. ISBN 80-7178-463-X

se s danou věcí či vyučovaným oborem. Jeho sebevědomí a touha po dalším úspěchu stoupne a s tím i snaha pokračovat v poznávání tématu. Každý má potřebu pochvaly. Přáním žáků je, aby byli za své úspěchy pochváleni a to buď učitelem, rodiči nebo ostatními spolužáky. Pro některé žáky bývají velkým motivačním prostředkem soutěže, kde se mohou poměřit s ostatními a v nichž chtějí dosáhnout co nejlepších výsledků.

Pokud je žák neúspěšný, jeho sebevědomí klesá a s ním i motivace a tak se zvyšuje nezáměr. Po špatném hodnocení se žák o daný úkol méně zajímá, vyhýbá se mu, má strach z dalšího neúspěchu. Proto je velmi důležitý učitelův pozitivní kontakt a přiměřená náročnost úkolů. Ale i obava z neúspěchu může být formou motivace, a proto je důležité ji využít k efektivnímu učení. Učitel by měl žákům vysvětlit důvod zkoušení a testů a měl by jim pomoci při systematické přípravě na jejich úspěšné zvládnutí. Určitě je třeba podporovat sebedůvěru ve vlastní schopnosti. Vysvětlit žákům, že i neúspěch patří k procesu učení, vždyť i lidová moudrost praví, že „chybami se člověk učí“.

Chce-li učitel být úspěšný, musí výuku vystavět na žákovských znalostech již získaných a novou látku vysvětlit v reálných situacích či souvislostech, aby žáci pochopili její využitelnost v běžném životě. Aby jim učivo bylo bližší, používá učitel jazyk jim srozumitelný, ne příliš odborný, přiměřený jejich úrovni.

Motivací žákům je samozřejmě i osoba učitele. Měl by ukázat svůj zájem o vyučovaný předmět, o jeho problematiku takovým způsobem, aby poznali jeho hluboké znalosti a tím k němu získali respekt. Z probírané látky vybírá zajímavosti, které upoutají pozornost, a žáky aktivně do výuky zapojuje a vede je k tvořivosti, aktivitě a dává jim možnost vlastního projevu. Pro oživení vyučování by měl využívat různé techniky, metody výuky a organizační formy vyučování.

3. 1 MOTIVACE VE VÝUCE CIZÍCH JAZYKŮ

Výše byla popsána motivace jako nezbytný prostředek v procesu učení. Pro výuku francouzského jazyka je však nutné, aby si žák uvědomoval význam znalosti cizích jazyků pro svůj budoucí život. Ta slouží jako prostředek komunikace a předávání informací mezi jednotlivými národy a kulturami. Schopnost lidí dorozumět se v oblasti kulturní, sociální či

hospodářské je závislá na znalosti a schopnosti používat cizí jazyk. Pomáhá nám poznat kulturu dané země a přibližuje život jejích obyvatel a místní zvyky.

Dnes je cizí jazyk nutností a součástí našeho života. Je důležitý jak pro studium, tak pro profesní uplatnění. Žáci by si měli uvědomit možnosti, které se jim otvírají díky schopnosti snadno se dorozumět s obyvateli jiné země, ať už v zahraničí a nebo například uplatnění ve firmě, která s jinou zemí spolupracuje. Studenti mají mnoho možností různých stáží, kde mohou získat velmi ceněné diplomy zahraničních univerzit, jsou nabízeny i různé praxe a pracovní pobyty. Díky otevřenosti trhu lze najít v zahraničí i pracovní uplatnění. Velká část českých firem spolupracuje se zahraničními podniky, jsou zde velké nadnárodní společnosti a turismus v některých částech země je také rozšířený, a proto se bez znalosti cizího jazyka téměř nelze obejít ani při hledání zaměstnání na domácím pracovním trhu.

Učitel by měl tento fakt žákům nejen vysvětlit, ale vlastními znalostmi být pro ně příkladem, aby pocítovali důležitost a nezbytnost jazykové výuky a její uplatnění v blízké budoucnosti. Jejich motivovanost pro práci v hodinách jazyka pak stoupá. Ze všech těchto skutečností docházíme k přesvědčení, že motivace je důležitou součástí vyučovacího procesu.

4 PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ

Předchozí část práce připravila učitelé podklady pro realizaci projektu. Jak postupovat, to je obsahem čtvrté kapitoly. Uvádí jednotlivé části postupu, to jest plánování, hodnocení, výhody i nevýhody tohoto typu výuky. Ten je velmi vhodný pro jazykové vyučování, neboť aktivně zapojí všechny žáky, je pro ně atraktivní svou živostí, učí je samostatnosti i práci v kolektivu.

Projektové vyučování (project - based learning) a projektové učení (project – based teaching) jsou činnosti, které se soustředí na interakci mezi žákem a učitelem, nebo žákem a žákem. Projekt lze definovat jako komplexní úkol, problém, který je spjatý s životní realitou. Žák za tento problém přebírá odpovědnost a svou teoretickou a praktickou činností dosahuje výsledku projektu (výstupu). Pro obhajobu tohoto výsledku má mít žák připravené argumenty, které jsou závislé na nově získaných zkušenostech. Projekt je jednou z metod aktivního vyučování. Je většinou rozsáhlejší, a proto jeho zpracování a realizace trvají delší dobu. Je to uspořádaný systém určitých činností žáků a učitele. Učitel se zde objevuje v roli poradce, průvodce, konzultanta a pozorovatele. Žák vyhledává vlastní zdroje pro přípravu projektu, prezentuje závěrečný výsledek a pracuje samostatně. Společně se spolužáky směřují k dosažení určeného cíle. Projektové vyučování podporuje žákovu fantazii, tvořivost, flexibilitu, samostatnost, ale také kooperaci s ostatními spolužáky. Vybrané činnosti rozvíjejí jeho osobnost a odpovědnost za výsledek. Projektové vyučování je i motivačním prostředkem, protože žák je na projektu zainteresován, a tak ho práce více baví.

4. 1 PLÁNOVÁNÍ PROJEKTU

Podrobné a promyšlené naplánování projektu je velmi důležité. Projekt může vycházet z pedagogické situace, to znamená, že vychází z právě probírané látky nebo může být navržen dětmi, zcela spontánně, vychází tak z jejich zájmů a představ. Většinou je

projekt realizován v rámci mezipředmětových vztahů, takže není zahrnut jen v jednom předmětu.²³

Při plánování nelze opomenout několik velmi důležitých kroků, jako jsou definice problému, určení cíle, účasti žáků, jejich motivace, konkretizace potřebných materiálů a pomůcek, určení závěrečného výstupu, časové rozvržení, prostředí, organizace průběhu projektu a také stanovení hodnocení. Učitel musí projekt na základě svých profesních zkušeností analyzovat z hlediska rozvoje žákovy osobnosti. Prvním krokem je definovat problém, který se bude v projektu řešit, jeho smysl a účel. Učitel musí také zajistit vhodné prostředí, pomůcky a materiály, s kterými se bude pracovat. Aby bylo dosaženo očekávaných výsledků a byl splněn cíl a smysl projektu, žáci musí být motivováni. Dalším krokem je zvolit výstup neboli závěrečnou podobu, které mají žáci dosáhnout. Časové rozvržení je plán, jak dlouho nebo v jakých intervalech bude projekt zpracováván. Může probíhat nepřetržitě po vymezenou dobu, nebo ho lze rozdělit do několika etap probíhajících postupně.

Z hlediska uspořádání práce lze projekty rozdělit na individuální, skupinové, třídní a školní. Projekt individuální je realizován jedním žákem, který sám sbírá informace, zpracovává je a poté je sám prezentuje. Skupinové projekty jsou častější formou. Pracuje na nich větší či menší skupina žáků, informace a potřebné materiály vyhledávají společně, pracují na nich a k dosažení cíle směřují společně. Na projektech třídních pracuje celá třída jako celek a konečná prezentace je tedy výstupem společným. Nejrozsáhlejší jsou projekty školní, které jsou zpracovávány společně žáky různých tříd i věkových kategorií.

Realizace projektu probíhá v určeném časovém období. Na druhém stupni základní školy je nutná spolupráce učitelů jednotlivých předmětů, do kterých bude projekt zahrnut. Projekt může být také realizován například v jednom až několika týdnech školního roku. Během této doby žáci sbírají a vyhledávají vhodné informace, třídí je, zpracovávají je buď samostatně nebo ve dvojicích či skupinách. Pedagog působí v projektovém vyučování jako konzultant, poradce, pozorovatel. Přihlíží práci žáků, usměrňuje ji, motivuje žáky a pomáhá, aby bylo dosaženo cíle. Provádí také závěrečné hodnocení celého projektu.

---

23 KALHOUS, Z.; OBST, O a kol. *Školní didaktika*. Praha: Portál, 2002. ISBN: 80-7178-253-X.

Po celkovém zpracování projektu přichází jeho prezentace. Projekt může být prezentován několika způsoby, a to písemně, ústně nebo různými výrobky – může to být například kniha, časopis, videozáznam, ústní prezentace, plakát. Konečný výstup může být určen různým příjemcům. Žáci si mohou své poznatky představit vzájemně nebo je prezentovat žákům jiné třídy, ale také mohou být určeny pro širší veřejnost nebo rodiče, kteří tak získávají zpětnou vazbu o prospívání svého dítěte a zároveň mohou posoudit práci pedagoga a jeho vzájemnou kooperaci s třídou. Je to on, kdo provádí celkové a finální hodnocení celého projektu.

Výhodou projektového vyučování je motivační funkce. Témata vycházejí z životní reality a tím podporují zájem žáků o daný problém. Učí autonomii, kreativitu, spolupráci v řešení určitého problému, komunikaci v mateřském, ale i cizím jazyce a vylepšují mezilidské vztahy. Tento styl výuky umožňuje individualizaci výuky a vnitřní diferenciaci. Má také významnou mravní funkci, žáky vede k odpovědnosti za jejich práci, podporuje vnitřní kázeň a vede je k toleranci.²⁴ Do projektu jsou integrovány všechny dovednosti, což znamená čtení, psaní, mluvení a poslech.

Naopak úskalím projektového vyučování může být nadměrné používání mateřského jazyka například při práci uvnitř skupin. Ty mohou pracovat i odlišnou rychlostí a také někteří žáci pracují rychleji a lépe než jiní, a proto někteří jedinci nechávají práci na ostatních a nedělají téměř nic.

4. 2 HODNOCENÍ PROJEKTU

Aby bylo hodnocení projektu objektivní a spravedlivé, mělo by být dopředu naplánováno. Vhodnou formou hodnocení jsou jak známky, tak i slovní hodnocení, které mnohem lépe vystihuje jednotlivé aspekty práce. Oceněna by měla být hlavně aktivita žáků a pozitivní přístup k řešení problémů a úkolů. Kritéria hodnocení by měla být žákům předložena dopředu.²⁵ Projekt je hodnocen i ve svém průběhu. Učitel může provádět hodnocení například analýzou práce žáků, jejím pozorováním, dialogem, či také

---

24 KALHOUS, Z.; OBST, O a kol. *Školní didaktika*. Praha: Portál, 2002. ISBN: 80-7178-253-X.

25 KRATOCHVÍLOVÁ, J. *Teorie a praxe projektové výuky*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN: 80-210-4142-0.

skupinovou diskusí. Na závěr je třeba zhodnotit celý projekt podle předem stanovených kritérií. Podle nich vyučující v konečné fázi projektu zkoumá, zda byl naplněn jeho cíl a předpokládaný výstup, k jakému posunu došlo u žáků a co se povedlo uskutečnit. Učitel tedy projekt shrne a uzavře jako celek. Na základě výsledků, ke kterým došel, posoudí, zda bude projekt v budoucnu použit znovu.

Dále by měl být prostor pro hodnocení žáků navzájem a také pro sebehodnocení. Sebehodnocení je velmi důležité, a proto mu musí být věnován dostatek času. Žák posoudí svou práci, co se mu podařilo a co by bylo naopak dobré příště vylepšit, jak řešil problémy, které se vyskytly.²⁶

Skupiny se také mohou zhodnotit mezi sebou, jak byly schopné spolupracovat a jak fungovaly jako tým, zda byly nějaké problémy, zda všichni členové skupiny přispěli k závěrečnému výstupu.

---

26 http://www.kurzyproucitele.cz/downloads/metodiky/Metodika_4_ProjektoveVyucovani.pdf

5 AUTENTICKÉ MATERIÁLY

V této kapitole bude popsán význam a druhy autentických materiálů ve výuce cizího jazyka a jejich použití. Do projektu zpracovaném v praktické části této práce bude zařazena rovněž práce s těmito informacemi. Budou to různé prospekty, články z internetových zdrojů, mapy, fotografie.

Autentický materiál je v hodinách cizího jazyka velmi důležitý a často používaný. Je to materiál, který nebyl původně vytvořen pro didaktické účely a pro použití ve školní výuce. Byl zpracován a vytvořen rodilými mluvčími a především pro občany dané země byl tento dokument původně určen (v tomto případě jsou materiály určeny Francouzům nebo obyvatelům dalších frankofonních zemí). Právě pro svou autenticitu jsou tyto texty velmi vhodné pro výuku cizích jazyků, dávají žákům konkrétní příklad aktuálního, běžného jazyka, kterým mluví tamější obyvatelé, přibližují jim kulturu dané země a obohacují jejich věcné i jazykové znalosti, rozšiřují kulturní přehled a také slovní zásobu. Propojují hodiny cizích jazyků s reálným životem. Pro žáky představují autentické materiály velmi výraznou formu motivace a také zpestření práce s učebnicí. Autentické materiály nejsou didakticky upravené.²⁷

Autentické materiály lze podle jejich formy rozdělit na textové, zvukové a vizuální. Textové materiály jsou jakékoli originální neupravené cizojazyčné texty, jako jsou například novinové články, jízdní řády, turistické prospekty a různé propagační materiály, jídelní lístky, jízdenky, lístky na kulturní akce, návody k přípravě pokrmů či použití elektronických přístrojů, formuláře i texty písní. Za zvukové materiály lze považovat jakékoli nahrávky, které byly namluveny rodilým mluvčím, reklamy, pořady v rozhlase, písně nebo zvuková stopa filmu. Pod vizuálním materiálem si lze představit různé obrázky, fotografie či pohlednice, kreslené seriály, piktogramy i různé letáky a reklamní materiály. Film nebo televizní pořad, který je audio - vizuální formou autentického materiálu a kombinuje tak zvukovou a vizuální stránku materiálu, může žákům výborně představit prvky neverbální komunikace, a tak jim přiblížit chování a kulturu rodilých mluvčích.

---

²⁷ <http://synergies.lib.uoguelph.ca/article/view/1173/1763>

Učitel si střeďá tyto autentické materiály, které poté používá v hodinách cizího jazyka. Jejich výběr je velmi důležitý. Aby byla práce s tímto materiálem efektivní, je nutné vybrat takový, který je přiměřený věku a vyspělosti, znalostem a komunikačním schopnostem žáků. Jeho vhodný výběr žáky motivuje a vzbuzuje v nich zájem o dané téma a práci s ním. Téma, kterého se vybraný materiál týká, nesmí být vytrženo z kontextu. Musí navazovat na probíranou látku či doplňovat informace z učebnice. Po určení cíle, kterého chce vyučující dosáhnout, musí vhodně zařadit práci s autentickým materiálem do vyučovací jednotky. Autentický materiál může být využit k získání či procvičení slovní zásoby, gramatiky, větných struktur, lexikálních jevů či k vyhledání informací a porozumění projevu.

6 MULTIKULTURALISMUS A INTERKULTURNÍ VÝUKA

Naše země se v roce 1989 otevřela světu a vznikla tím nutnost porozumět cizincům, kteří zde pobývají a také zakládají firmy. V této části zdůrazníme nezbytnost vytvářet v žácích toleranci, pochopení pro odlišnosti a důležitost znalosti cizího jazyka.

Multikulturalismus znamená společné soužití mnoha odlišných sociokulturních skupin, které by mělo být založeno na rovnosti, toleranci, spolupráci a respektu k ostatním. Tato pravidla je nutné respektovat, avšak velmi často může docházet k segregaci či diskriminaci. Multikulturní společnost je ta, ve které žije vedle sebe dvě nebo více odlišných sociokulturních skupin s různou historií, kulturou, tradicemi i řečí. Multikulturalismus zkoumá rozdílný náhled jednotlivých skupin na svět, různé pojetí skutečností, kulturní a komunikační rozdíly.²⁸

Interkulturní vzdělávání je velmi důležitou součástí dnešní společnosti. Rozvíjí jedinci náhled na vnímání různorodosti jako pozitivního jevu, a proto chápe jako přínos rozdíly mezi lidmi různých kultur. Termín interkulturní zahrnuje latinské „inter“, což znamená „mezi“. Je to tedy vztah mezi určitými kulturami, zahrnuje vzájemnost a výměnu informací mezi nimi. Interkulturní vzdělávání by mělo vést k respektu mezi jednotlivými kulturami, aby nedocházelo k vyčleňování či rasismu, násilnému začleňování, ztrátě hodnot, ztrátě identity. Odlišnosti a rozdíly by měly být chápány jako přínos.

Interkulturní vzdělávání musí být nedílnou součástí hodin cizího jazyka. Žáci by měli být seznámeni s kulturou země, jejíž jazyk se učí, se zvyky místních obyvatel i jejich způsoby komunikace. Tyto skutečnosti žáky motivují k učení cizího jazyka i k touze poznání dané země.

Cílem interkulturního vzdělávání je vybavit žáky důležitými kompetencemi potřebnými pro život v kulturně pluralitní společnosti. Tyto kompetence zahrnují znalosti etnických a kulturních skupin žijících v evropské společnosti, otevřenost a tolerance k nim. Žáci se tak připravují na nekonfliktní soužití s ostatními lidmi jiných kultur a učí se řešení konfliktů a projevů diskriminace. Měli by pochopit, že nejsou nadřazené a podřazené skupiny obyvatel, že všichni by si měli být rovni. Tento fakt bývá však často porušován,

---

28 <https://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/pgps/ikvz/podkapitoly/a02ikv.pdf>

a tak se žáci mohou snažit analyzovat příčiny, proč jsou jiné kultury chápány negativně. Měli by se snažit vyhnout se unáhleným soudům a pochopit, že poznání cizí kultury je přínosem jak pro ně, tak i pro celou lidskou společnost.

Vhodnou metodou pro interkulturní výuku v hodinách cizího jazyka může být diskuze, brainstorming či projektové vyučování i dramatizace a simulační hry. Učitel volí metodu, ve které je žák do procesu vyučování aktivně zapojen, podílí se na řešení problému, reaguje na určité podněty. Simulační hry a dramatizace umožňují žákům dostat se do jiné role a prožít situace, které se v multikulturní společnosti mohou vyskytnout. Mohou si tak vyzkoušet, jak by reagovali na odlišné jednání a kulturní zvyky a to v nich vzbuzuje pocit empatie.²⁹

Na projekt může navázat beseda s cizinci, zahraničními studenty na našich školách, návštěva restaurace s typickými francouzskými jídly, výroba předmětů podle cizojazyčného návodu, seznámení s písněmi a hudbou i v mimoškolní činnosti.

---

²⁹ <https://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/pgps/ikvz/podkapitoly/a02ikv.pdf>

7 MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

Tato kapitola bude zaměřena na význam mezipředmětových vztahů. Vzhledem k možnosti propojit vyučovací předměty, bude toto téma využito v části praktické, to je v připraveném projektu. Mezipředmětové vztahy lze charakterizovat jako souvislosti, které propojují obsah jednotlivých vyučovacích předmětů na daném stupni základní školy. Všechny předměty směřují ke společnému cíli, navazují na sebe, a každý z nich doplňuje ostatní a také z nich čerpá. Každý předmět je tak v procesu vyučování velmi důležitý a nezastupitelný jiným.

Rámcový vzdělávací program podporuje komplexní přístup k realizaci vzdělávacího obsahu s možností jeho vhodného propojení v různých vyučovacích předmětech. Poskytuje tak učitelům v rámci školy spolupracovat a propojit jednotlivé předměty, například prostřednictvím projektového vyučování. Lze zvolit různé formy výuky, její organizace a podpořit spolupráci ve třídě, ale také žáků s rodiči.³⁰

Velmi často vznikají souvislosti mezi cizím jazykem a jinými vyučovanými předměty. Žák by si měl uvědomit tyto souvislosti, aby dokázal propojit znalosti z různých předmětů a navazovat na ně. Mohou to být buď znalosti či dovednosti, jimž se učil současně, ale také ty, mezi kterými byl větší či menší časový odstup. Uvádění poznatků v souvislostech rozšiřuje žákův rozhled, posiluje jeho paměť, růst osobnosti, a hlavně motivovanost pro další práci. Pokud žák pochopí návaznost témat daných předmětů, pochopí jejich využitelnost v životě.

Nejdůležitější je vztah cizojazyčné výuky k žakově mateřštině. Po jazykové stránce lze zmínit slovní zásobu, například slova přejatá či tvoření slov, fonetické a gramatické jevy, či rovinu lexikální, stylistickou a frazeologickou. Po literární stránce je možné zmínit konfrontaci vývoje literárních teorií či dramatu. Významný je však také vztah mezi několika cizími jazyky. Žák může podle již osvojené gramatiky vyvodit různé jevy, které jsou v jazycích podobné nebo dokonce stejné, jako například použití členů, které se v českém jazyce nepoužívají, ale v anglickém, francouzském a německém jazyce jsou běžné. Mnohá slova jsou přejatá z jiných jazyků, žáci znají také slova internacionální,

³⁰ <http://www.nuv.cz/folder/18/display/>

kteřá se používají i v jejich mateřštině. Určitou shodu lze najít také u některých fonetických jevů.

Zajímavé souvislosti, jež lze snadno propojit s výukou cizího jazyka, lze najít v dějepisu, který odráží historii cizího národa a jeho kultury, a žáci tak získávají propojení jazyka s kulturou, dějinami a reáliemi daného národa. Ostatní vyučovací předměty, jako jsou například matematika, fyzika, zeměpis, biologie, nejsou tak úzce propojeny s cizím jazykem, avšak poskytují velmi důležité informace, které je možné použít v hodinách cizího jazyka. Mohou to být například známé osobnosti, jako technici, umělci, politické osobnosti, podle kterých se jmenují města, památky, ulice či náměstí, ale také odborné termíny.

Z hlediska fonetického je důležité propojení cizího jazyka a hudební výchovy. Artikulaci, přízvuk, rytmus, intonaci a melodii je možné použít pro nácvik cizojazyčných písní, recitaci básní, a tím docílit správné výslovnosti, která je pro výuku cizího jazyka nezbytná a pro žáky často velmi obtížná. Opomenuty by neměly být ani osobnosti hudební umělecké sféry.

Nutná je spolupráce mezi vedením školy a všemi vyučujícími, kteří by měli být informováni o náplni jednotlivých předmětů, a měli by vzájemně respektovat důležitost ostatních oborů. Na znalostech získaných v jiných předmětech lze vystavět další výuku a nebo žákům učivo ulehčit.³¹

---

31 HENDRICH, J. a kol. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988.

8 PROJET

15 jours en Provence

Ce projet s'appelle «15 jours en Provence». Ce matériel doit être une documentation pour les enseignants. L'objectif général de ce projet est d'introduire la Provence, une région très connue, très populaire et aussi très touristique aux élèves. Ce projet est destiné aux élèves de 15 ou 16 ans avec un niveau de langue français A2 - B1. Comme le thème est très vaste et qu'il touche des sphères variées, le projet est destiné aux leçons de français, mais aussi d'histoire, de géographie, d'éducation physique etc.

Ce projet introduit cette région aux enfants avec des sujets qui peuvent les intéresser – la cuisine provençale et les repas typiques, les parfums, les fêtes et les traditions, ou encore la pétanque. Les matériels utilisés pendant le travail sur le projet sont des documents authentiques, des textes fabriqués, des dessins, Internet et des pages web. Les élèves trouvent les informations dans les supports pédagogiques variés, mais aussi sur Internet et ils collectent les informations trouvés. À la fin, les élèves créent le produit final – un collage composé d'images, de photos, de petits textes et documents. Ce collage représente une affiche pour l'agence de voyage ayant pour objectif d'attirer les touristes dans la région Provence. Ils préparent aussi la présentation Power Point tous ensemble pour la présenter aux parents.

Ce projet stimule l'imagination et la créativité des élèves, il simule plusieurs situations communicatives et il fournit beaucoup de vocabulaire dans des domaines nombreux et variés. Le projet encourage les élèves à coopérer et à parler. il supporte l'autonomie des élèves.

Le projet est divisé dans six parties qui sont réalisées pendant huit leçons. Ce travail propose la préparation détaillée de ce projet „15 jours en Provence“ pour aider les enseignants avec la réalisation de projet. Il y a une fiche pédagogique pour chaque leçon et aussi une liste d'exercices. Les fiches proposent le déroulement du travail pendant la leçon, les activités, leur description et l'ordre chronologique. Les listes d'exercices détaillent les exercices et activités à faire faire aux élèves, les jeux et compétitions motivantes.

Public: les élèves de lycée, de 15 ou 16 ans

Niveau: A2 – B1

La durée: 8 leçons scolaires plus la présentation pour les parents (30 minutes)

Les supports pédagogique: des matériels authentiques, des dépliants, des catalogues, des magazines, des plans, des exercices et matériels fabriqués, l'outil Internet, des dictionnaires, des textes courts, une chanson, l'ordinateur, Power Point

Thèmes abordés

- ❖ la géographie de la Provence, le climat
- ❖ la cuisine provençale, les marrons, les aliments typiques, les plats traditionnels
- ❖ les parfums, leurs composition et fabrication, le nez parfumeur
- ❖ la pétanque, les règles du jeu, la fabrication des boules de pétanque
- ❖ les traditions et les fêtes en Provence, le Noël, les santons provençaux

Activités

- ❖ les élèves effectuent une recherche d'informations sur Internet et dans les matériels variés
- ❖ les élèves prennent des notes
- ❖ les élèves comparent les traditions, les produits typiques avec la République tchèque
- ❖ les élèves lisent les textes courts et montrent leur compréhension
- ❖ les élèves discutent des informations reçues pendant les leçons
- ❖ les élèves écrivent de petits textes
- ❖ les élèves argumentent leur choix de photo, d' image ou de dessin
- ❖ les élèves créent un slogan pour une agence de voyage
- ❖ les élèves préparent la présentation Power Point et créent un collage
- ❖ les élèves présentent leur travail aux parents

Organisation du travail

- ❖ travail en groupes
- ❖ travail par deux
- ❖ travail individuel

Interculturel

Les élèves sont capables de parler de la Provence, de la géographie, du climat, des traditions provençales, des produits typiques, de la cuisine du sud et du sport préféré. Ils sont capables de lire de petits textes en français et comprendre une expression orale. Ils sont capables de comparer les informations sur la Provence avec celles de la République tchèque.

Les objectifs pédagogiques:

Communicatifs:

- être capable de parler de la géographie
- être capable de travailler avec un plan de la Provence
- être capable de parler du climat, de la météo
- être capable de comparer Noël, des traditions, des santons, avec les traditions en République tchèque
- être capable de parler de façon très simple de la fabrication des parfums et caractériser le nez parfumeur, son travail et son mode de vie
- être capable de faire un interview journalistique
- être capable de parler de la cuisine provençale et comparer la cuisine locale avec la cuisine tchèque
- s'orienter dans le menu d'un restaurant et être capable de commander un plat
- être capable de décrire les règles de la pétanque
- être capable de répondre aux questions en français
- être capable de créer un slogan promotionnel intéressant

Linguistiques:

1. Grammaticaux:

- être capable d'utiliser l'article partitif, défini, indéfini
- formulation des questions en français (l'inversion, l'intonation, les avec les pronoms interrogatifs) - (Quel temps fait-il en Provence en mai? Combien de parfums avez-vous composés? Quel est ton sport préféré? ...)
- les verbes à l'imparfait et au passé composé
- les verbes au futur proche et au futur simple
- emploi des verbes d'action au présent et au passé composé
- les chiffres pour exprimer la température et la quantité

- les points cardinaux
- les prépositions avec lieux géographiques
- les indications de temps (il y a deux mois, mois dernière, le mois précédent, ce jour-là...)
- les comparaisons-plus chaud, le plus chaud, autant, aussi etc.
- la voix passive
- les pronoms relatifs qui et que

2. Lexicaux:

- vocabulaire de la géographie
- les chiffres
- les points cardinaux
- les mois de l'année
- la météo
- le vocabulaire lié à Noël
- les adverbes de description d'une personne et des vêtements
- vocabulaire – les fleurs, les fruits, les épices
- les termes spécialisés – la fabrication des parfums
- les sports – les termes

(Inter) culturels:

- les fêtes en Provence et en République tchèque
- la cuisine provençale
- les sports préférés en France et en République tchèque
- le produit typique (les parfums, les callisons d'Aix, les santons)

Thèmes transversaux

Les enseignants coopèrent et le projet «Deux semaines en Provence» est inclus dans les cours de français, de géographie, d'histoire, de science, d'éducation physique, d'éducation musicale, de dessin et TICE.

- ❖ TICE – les élèves recherchent les renseignements sur la Provence sur les sites Internet
- ❖ l'histoire – la recherche des renseignements sur l'histoire de la Provence, les événements historiques importantes, les monarques et les personnages connus
- ❖ la géographie – la recherche des renseignements sur la géographie de la région, des villes, des montagnes, des rivières et du climat
- ❖ la science - la recherche des renseignements sur la faune et flore de la Provence
- ❖ l'éducation physique – les élèves essaient de jouer à la pétanque et ils apprennent les règles du jeu
- ❖ l'éducation musicale- les élèves écoutent les chansons françaises
- ❖ le dessin – les élèves dessinent de petites images de la Provence pour pouvoir faire un collage à la fin du projet

FICHE PÉDAGOGIQUE - LEÇON 1 - GÉOGRAPHIE

Objectifs pédagogiques:

Communicatifs:

- être capable de parler de la géographie
- être capable de travailler avec un plan de la Provence
- être capable de parler du climat, de la météo
- être capable de parler des aliments typiques
- être capable de comparer les informations obtenues

Linguistiques:

1. Grammaticaux:

- les prépositions avec lieux géographiques
- les indications de temps (il y a deux mois, mois dernière, le mois précédent, ce jour-là...)
- être capable d'utiliser les comparaisons-plus chaud, le plus chaud, autant, aussi etc.
- la voix passive

2. Lexicaux:

- vocabulaire de la géographie
- les chiffres
- les points cardinaux

- les mois de l'année
- la météo

Culturels:

- la géographie de la Provence

Thèmes transversaux:

- la géographie – les renseignements générales sur la Provence

Déroulement:

1. Introduction du projet aux élèves

(la durée de cette activité – d'environ 10 minutes)

- l'enseignant donne les renseignements généraux sur le projet
- l'enseignant explique aux élèves comment le projet sera réalisé – l'arrangement des parties particulières dans les leçons de français et aussi dans d'autres matières
- l'enseignant indique aux élèves quel est l'objectif de ce projet
- ils prévoient quelles sont les activités pratiquées dans les parties individuelles
- l'enseignant informe les élèves de l'organisation du travail pendant le projet
- l'enseignant informe les élèves de l'évaluation

2. Les informations générales sur la Provence

(la durée de cette activité – d'environ 10 minutes)

liste d'exercices – leçon 1 – la géographie - exercice 1

- les élèves ont la liste avec les images, les petits plans de Provence et un quiz
- suivant les images ils réfléchissent comment répondre aux questions
- ils coopèrent en deux, ils discutent leurs idées
- selon la position de la Provence les élèves essaient de déduire la météo, qu'est-ce qu'on mange en Provence, quels sports y sont pratiqués.

3. Le texte – la géographie de la Provence

(la durée de cette activité – d'environ 10 minutes)

liste d'exercices – leçon 1 – la géographie – exercice 2

- les élèves lisent le texte en silence
- les élèves soulignent les points cardinaux et ils essaient de décrire l'image sous le texte
- les élèves lisent le texte tout haut et ils le traduisent
- l'enseignant contrôle les réponses aux questions avec les élèves

4. La météo

(la durée de cette activité – d'environ 10 minutes)

liste d'exercices – leçon 1 – la géographie – exercice 3

- sur la liste il y a deux diagrammes qui montrent la température moyenne annuelle en Provence et en République tchèque
- les élèves font les dialogues suivant le modèle et ils parlent de la météo
- ils utilisent les phrases il fait...
- ils utilisent les comparaisons des adjectifs
- cette activité permet aux élèves de s'entraîner au maniement des chiffres, des mois de l'année et aux dialogues

5. La récapitulation de la leçon

(la durée de cette activité – environ 5 minutes)

- l'enseignant récapitule les points importants de la leçon, les activités qui ont été réalisées et il introduit le thème de la leçon suivante

LISTE D'EXERCICES – LEÇON 1 - GEOGRAPHIE

1. Quiz – Découvrez la Provence

- ❖ Observez les petites images. Répondez aux questions et consultez les réponses avec un camarade de classe.
- ❖ Où est située la Provence ?
- ❖ Combien y a-t-il de départements en Provence? Comment s'appellent-ils?
- ❖ Caractérissez le climat de la Provence.
- ❖ Quelles sont les grandes villes de cette région?

- ❖ Qu'est-ce que tu penses qu'on mange en Provence? Quels aliments peuvent être utilisés dans la cuisine provençale?
- ❖ Quels sports sont pratiqués en Provence?

2. La géographie de la Provence

- ❖ Lisez le texte suivant en silence
- ❖ Soulignez les points cardinaux et décrivez l'image sous le texte
- ❖ lisez et traduisez le texte

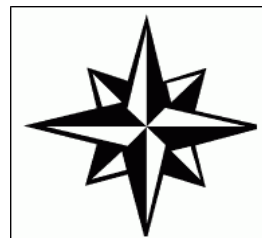
La région Provence-Alpes-Côte d'Azur se situe dans le sud-est de la France et partage des frontières communes avec les Alpes au nord, avec l'Italie et Monaco à l'est, avec la Méditerranée et la Côte-d'Azur au sud et avec le Rhône et le Languedoc-Roussillon à l'ouest.

La région comprend six Départements: les Alpes-de-Haute-Provence (04), les Hautes-Alpes (05), les Alpes-Maritimes (06), les Bouches-du-Rhône (13), le Var (83) et le Vaucluse (84).

Marseille, la préfecture régionale, se situe sur la côte au nord-ouest de la région dans les Bouches-du-Rhône. Les autres villes principales sont: Nice, Cannes et Antibes sur la Côte d'Azur, Aix-en-Provence, Arles et Avignon, fortes de leur culture et Toulon, port maritime important et centre industriel.

La Provence bénéficie d'un climat méditerranéen, caractérisé par un été sec et chaud et moins de 60 jours de pluie par année et donc beaucoup de soleil. En hiver, la température descend rarement au dessous de 10°C. Le Mistral, c'est le vent bien connu, c'est un vent violent qui frappe la Provence pendant toute l'année.

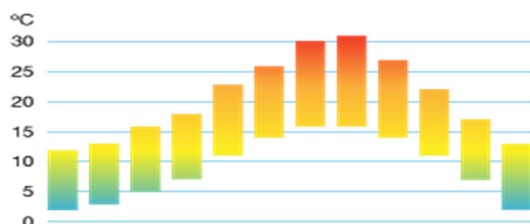
- **On dit: au nord, au sud, à l'ouest, à l'est**

3. Parlez de la météo

Voici des diagrammes qui vous montrent la météo en Provence et en République tchèque. En deux, comparez ces deux diagrammes mois par mois en utilisant plus chaud, plus froid, le plus chaud, le plus froid.

❖ Jouez les petits dialogues devant la classe

Obrázek 1 La Provence

Prague											
Janvier	Février	Mars	Avril	Mai	Juin	Juillet	Août	Sept.	Octobre	Nov.	Déc.
-5°/ 0°	-5°/ 0°	-1°/ 6°	3°/ 13°	7°/ 17°	11°/ 21°	12°/ 22°	12°/ 22°	9°/ 19°	5°/ 12°	1°/ 5°	-3°/ 1°

Obrázek 2 La République tchèque

Modèle:

A : Quel temps fait-il en Provence, en août?

B : En août il fait très chaud en Provence, il fait environs 31 degrés. C'est plus chaud qu'en République tchèque. Il fait du soleil.

FICHE PEDAGOGIQUE - LEÇON 2 – LA CUISINE PROVENÇALE

Objectifs pédagogiques:

Communicatifs:

- être capable de parler de la cuisine provençale et comparer la cuisine locale avec la cuisine tchèque
- s'orienter dans le menu d'un restaurant et être capable de commander un plat dans un restaurant
- être capable de lire une recette

Linguistiques:

1. Grammaticaux:

- être capable d'utiliser l'article partitif et défini
- être capable d'utiliser les expressions de quantité (beaucoup de, peu de, un peu de, un kilo de etc.)
- les verbes manger, boire, prendre

2. Lexicaux:

- le vocabulaire – plats, aliments
- l'expression de la quantité

Culturels:

- la cuisine provençale et ses plats typiques
- le menu d'un restaurant, une recette

Déroulement:

1. Introduction du thème de la leçon

(Durée de cette activité – environ 3 minutes)

- l'enseignant introduit aux élèves les activités et la grammaire prévues

2. Que pensez – vous que l'on mange en Provence?

(la durée de cette activité – environ 7 minutes)

Liste d'exercices - leçon 2 – La cuisine provençale – exercice 1 (viz. příloha č..8).

- Les élèves sont divisés dans des groupes de 3 ou 4 personnes
- ils ont la carte avec les images
- ils essaient de trouver les vocabulaires qui vont bien ensemble avec des images (15 au minimum) .
- ils essaient de trouver 4 aliments souvent utilisés dans la cuisine provençale et argumentent leur choix

3. Le texte – la cuisine provençale

(Durée de cette activité – environ 20 minutes)

Liste d'exercices - leçon 2 – La cuisine provençale – exercice 2

- les élèves lisent le texte
- ils travaillent avec un dictionnaire et ils classent les aliments dans les colonnes
- ils parlent selon l'exemple en utilisant l'article partitif et l'expression de la quantité

4. Jeu de rôle – Au restaurant

(Durée de cette activité – environ 10 minutes)

Liste d'exercices - leçon 2 – La cuisine provençale – exercice 3

- les élèves lisent le modèle en deux devant la classe
- ils font les petits dialogues selon le modèle en changeant les repas du menu
- ils jouent les dialogues par cœur devant la classe
- cette activité permet aux élèves de s'entraîner à des situations de conversation

5. Devoir – une recette

(Durée de cette activité – environ 3 minutes)

- À la maison, les élèves trouvent sur les pages web les plats typiques (les recettes) pour la cuisine provençale. Ils choisissent une qui n'est pas difficile pour la présenter devant la classe à la prochaine leçon.

6. Le récapitulatif de la leçon

(Durée de cette activité – environ 2 minutes)

- L'enseignant récapitule les points importants de la leçon, les activités qui ont été réalisées
- Il introduit le thème de la leçon suivante

LISTE D'EXERCICES - LEÇON 2 – LA CUISINE PROVENÇALE

1. Que pensez-vous que l'on mange en Provence?

- ❖ Essayez de trouver quelques aliments qui sont utilisés dans la cuisine Provençale
- ❖ Vous avez la carte avec les images. Essayez de trouver le vocabulaire qui vont bien avec les images
- ❖ Essayez de trouver 4 aliments souvent utilisés dans la cuisine provençale et dites pourquoi

2. Le texte

- ❖ Travaillez avec un dictionnaire. Lisez le texte en silence et trouvez dans le texte les mots de vocabulaire – légumes, fruits, viande, épice.
- ❖ Lisez et traduisez le texte
- ❖ Complétez une grille avec le vocabulaire du texte
- ❖ Parlez selon le modèle en utilisant l' article partitif

La cuisine provençale est très riche en fruits (figues, châtaignes, fraises, oranges), légumes frais, en ail et en oignon, aubergines, tomates, champignons, en herbes aromatiques (le thym, le romarin, le basilic, le fenouil, la marjolaine et l'estragon), et en huile d'olive. La production d'olives et d'huile d'olive est très importante. La lavande est utilisée dans de nombreux plats. La cuisine méditerranéenne utilise une grande quantité de poissons et fruits de mer.

Tapenade – c'est une purée à base d'olives à servir en canapés

Ratatouille - mélange de légumes servis chaud en accompagnement

Les moules à la Provençale - c'est un plat traditionnel de Provence, accompagné de tomates, huile d'olive, vin blanc, gousses d'ail, basilic et persil.

La soupe au pistou - c'est une soupe aux légumes d'été, avec des pâtes, servie avec du pistou, un mélange d'ail, d'huile d'olive et de basilic haché

Les fruits	Les légumes	La viande	Les épices

Modèle:

- ❖ Qu'est-ce qu'on mange en Provence?
- ❖ En Provence on mange beaucoup de légumes, de tomates, de l' ail et des champignons

3. Jeu de rôle - Au restaurant

- ❖ Faites des dialogues par deux selon l'exemple

Modèle:

Serveur: Bonjour, voilà la carte...

Client: Merci

Serveur: Vous avez choisi?

Client: Oui, comme entrée je prends une salade de chèvre chaud.

Serveur: Et comme plat?

Client: Comme plat je voudrais un faux filet et des pommes frites.

Serveur: Et comme boisson?

Client: Un Kir Royal pour apéritif et après un verre de Rosé.

Serveur: Et prenez-vous un dessert?

Client: Une mousse au chocolat s'il vous plait.

Serveur: Je vous apporte votre commande.

Client : Merci

<i>Menu</i>	<i>Boissons</i>
<i>Entrées</i> Jambon sec de pays Terrine campagnarde Salade de chèvre chaud Melon au porto	<i>Apéritifs</i> Kir Royal Porto Pastis
<i>Plats de résistance</i> Faux filet et pommes frites Pavé de saumon et macédoine de légumes Côte d'agneau et légumes grillés Magret de canard, sauce à l'orange	<i>Vins</i> Bordeaux Bourgogne Rosé d'Anjou Sauvignon blanc
<i>Plateau de fromages</i>	Eau minérale Eau gazeuse
<i>Desserts</i> Mousse au chocolat Tartelette au citron Salade de fruits Coupe de crèmes glacées ou sorbets	Sodas

4. Devoir

- ❖ À la maison trouvez les plats typiques de la cuisine provençale. Choisissez une recette peu difficile et préparez-la pour la présenter devant la classe à la leçon prochaine.

FICHE PEDAGOGIQUE - LEÇON 3 – LES FETES, NOËL ET LES SANTONS

PROVENÇAUX

Objectifs pédagogiques:

Communicatifs:

- être capable de parler de Noël, des traditions, des santons
- être capable de chanter une chanson de Noël
- être capable de comparer Noël en France et en République tchèque

Linguistiques:

1. Grammaticaux:

- l'article partitif, défini, indéfini

- la voix passive
- les verbes à l'imparfait et au passé composé

2. Lexicaux:

- le vocabulaire de Noël
- les adverbes de description d'une personne et des vêtements

Culturels:

- les fêtes et les traditions en Provence et en République tchèque

Thèmes transversaux:

- une chanson de Noël

Déroulement:

1. La révision des devoirs

(Durée de cette activité – environ 5 minutes)

Les élèves (3 ou 4) présentent leurs devoirs

Devoir 1: les élèves présentent les recettes de cuisine provençale

Devoir 2: qui distribue les cadeaux dans les pays européens.

2. Introduction de thème de la leçon

(Durée de cette activité –environ 2 minutes)

- l'enseignant introduit aux élèves les activités et la grammaire prévues

3. Activité d'échauffement

(Durée de cette activité –environ 5 minutes)

Liste d'exercices – leçon 3 – les fêtes, le Noël et les santons – exercice 1

une chanson de Noël – les élèves ont le texte de cette chanson. C'est un texte à trous. Ils écoutent la chanson et complètent le texte. Après on chante la chanson.

Solution: 1. nuit, 2. enfants, 3. ciel, 4. partir, 5. courir, 6. jour, 7. rêve, 8. commencer, 9. églises, 10. maison, 11. pardon

4. Compréhension écrite

(Durée de cette activité –environ 20 minutes)

Liste d'exercices – leçon 3 – les fêtes, le Noël et les santons – exercice 2

Les élèves lisent le texte. Sous le texte il y a des questions. Ils répondent aux questions en utilisant le vocabulaire du texte qui est lié à Noël.

Ils travaillent en groupes et ils essaient de comparer Noël et les traditions en République tchèque. Ils présentent leurs idées aux autres.

5. Devoir facultatif

L'enseignant donne le devoir à la classe. Les élèves ont le choix. Ils vont créer un santon, ils peuvent le dessiner ou le réaliser en pâte à modeler, ou encore en faire la description. Ils vont présenter leur travail devant la classe à la leçon suivante.

LISTE D'EXERCICES – LEÇON 3 – LES FÊTES, NOËL ET LES SANTONS

1. La chanson Petit papa Noël - texte à trous (viz. Příloha 8)

2. Le texte - Noël en France et les santons

- ♣ Lisez le texte et répondez aux questions
- ♣ Trouvez les mots en rapport avec Noël
- ♣ Comparez Noël en Provence avec la République tchèque. Écrivez un petit texte expliquant comment on célèbre Noël en République tchèque

Noël est la première des fêtes de fin d'année. C'est la plus grande et la plus belle fête pour les français. Chaque famille décore un arbre de Noël. Le 24 décembre la famille se réunit autour de la table. Traditionnellement on mange de la dinde aux marrons et aussi une bûche de Noël. Pendant la nuit le Père Noël descend par la cheminée et il met des cadeaux dans les chaussures.

Les santons de Provence sont de petits personnages qui sont placés dans la crèche à Noël. Les santons originaux ont été faits à la main. Ces petits personnages représentaient les petits saints, Joseph, Marie et l'enfant Jésus. Plus tard, on a ajouté les personnages de village et les vieux métiers. Il y a trois types de santons: les santons puce – 1 à 3 cm, les santons traditionnels qui sont comparables à une puce, et les grands santons – 18 à 20 cm.

- ❖ Qu' est-ce que les familles décorent pour Noël?
- ❖ Qui donne les cadeaux aux enfants?
- ❖ Qu' est-ce que c' est qu' un santon?
- ❖ Quels types de santons connaissez-vous?

3. Devoir

- Votre devoir c' est la création d' un santon à la maison. Essayez de créer votre santon-image ou une petite statue en pâte à modeler ou seulement la description. Vous allez présenter votre devoir leçon prochaine.

4. Les fêtes

- ❖ En Provence on célèbre beaucoup de fêtes. Voilà un calendrier pour les mois d'hiver.
- ❖ Est-ce qu'il y a une fête célèbre dans votre ville?
- ❖ Essayez de dire quelles fêtes sont importantes en République tchèque

FICHE PEDAGOGIQUE - LEÇON 4 – LA PETANQUE ET LES SPORTS

Objectifs pédagogiques:
Communicatifs:

- être capable de parler du Noël , des traditions, des santons
- être capable de parler du sport
- être capable de parler des règles du jeu

Linguistiques:

1. Grammaticaux:

- les verbes faire et jouer
- la voix passive
- les pronoms relatifs qui et que

2. Lexicaux:

- vocabulaire connecté avec le Noël
- les noms de sports
- les adverbes de description du jeu

Culturels:

- les fêtes en Provence et en République tchèque
- les sports préférés en Provence

Transversaux

Education physique – les élèves jouent à la pétanque

Déroulement:

1. Introduction de thème de la leçon

(Durée de cette activité – environ 2 minutes)

- l'enseignant introduit aux élèves les activités et la grammaire prévues

2. Le devoir

(Durée de cette activité – environ 10 minutes)

- Le devoir consistait en la création ou le dessin d' un santon. Les élèves décrivent leur travail devant la classe.

3. Le texte à trous

(Durée de cette activité – environ 13 minutes)

Liste d'exercices – leçon 4 – La pétanque – exercice 1

- Les élèves ont le texte à trous. Au début ils travaillent avec le dictionnaire et traduisent les mots relevés. Ils lisent le texte en silence et en deux le complètent avec les mots proposés.

4. Le musée de la pétanque

(Durée de cette activité – environ 10 minutes)

Liste d'exercices – leçon 4 – La pétanque – exercice 1

- Les élèves font une recherche sur les pages web du musée de la pétanque à Vallauris. Ils cherchent les renseignements demandés – ouverture, tarifs, téléphone, adresse, parking...

5. Les sports préférés

(Durée de cette activité – environ 10 minutes)

Liste d'exercices – leçon 4 – La pétanque – exercice 1

- Dans cet exercice les élèves doivent connecter les images avec le vocabulaire. Après ils font la liste des sports qu'ils connaissent. Selon le modèle ils font des petits dialogues par deux.

LISTE D'EXERCICES – LA PETANQUE – LEÇON 4

1. Le texte à trous - La pétanque

1. Complétez le texte – utilisez les mots suivants et traduisez - les: **spectateurs, cochonnet, jeu, joueurs, boules, sport, équipes, places, pousser:**
2. Lisez le texte et traduisez le.

C'est un ..... préféré en France. Il se joue surtout dans le sud. C'est un ..... principalement masculin. Deux ..... de deux ou trois ..... doivent envoyer leur ..... le plus près possible d'une petite bille en bois. Cette bille est appelée ..... On lance le cochonnet. Il faut qu'il reste à côté du cochonnet. Les joueurs doivent ..... les boules des autres joueurs pour mettre leurs propres boules à la place. On joue à la pétanque sur tout les ..... des villages devant nombreux .....

2. Le musée de la pétanque

- ❖ Regardez la page web:

http://www.cotedazur-tourisme.com/ou-aller/la-maison-de-la-petanque-vallauris-N4fiche_PCUPAC0060000142-rub_5.html

- ❖ Cliquez sur les signets information, visites, accès et trouvez les informations:

l'ouverture, visites pour les groupes, tarifs, parking, téléphone, adresse...

- ❖ Notez les renseignements trouvés et informez les autres camarades de classe

3. Les sports

- ❖ Reliez les images avec les sports

le patin à roulette / la planche à voile / le hockey sur glace / le ski / le foot

- ❖ Quels sports connaissez-vous? Cherchez le vocabulaire.
- .....

FICHE PEDAGOGIQUE - LEÇON 5 - LES PARFUMS ET LE NEZ PARFUMEUR

Objectifs pédagogiques:

Communicatifs:

- être capable de parler de façon très simple de la fabrication des parfums
- être capable de caractériser le nez parfumeur et son travail

Linguistiques:

Grammaticaux:

- formulation des questions en français
- être capable de répondre aux questions
- la voix passive
- les pronoms relatifs qui et que
- les verbes à l'imparfait et au passé composé

Lexicaux:

- vocabulaire – les fleurs, les fruits, les épices
- les termes spécialisés – la fabrication des parfums

Culturels:

- la fabrication d'un produit typique

Déroulement:

1. La révision des devoirs

(Durée de cette activité –environ 8 minutes)

Les élèves présentent leurs devoirs à la classe

2. Introduction du thème de la leçon

(Durée de cette activité – environ 2 minutes)

➤ l'enseignant introduit aux élèves les activités et la grammaire prévues

3. activité d'échauffement:

(Durée de cette activité –environ 10 minutes)

Liste d'exercices – leçon 5 - Les parfums et le nez parfumeur-exercice 1

L' amitié sans confiance c' est une fleur sans parfum. *Laure Conan*

C' est un proverbe provençal lié au mot «parfum». Pour l' introduction du thème de la leçon les élèves analysent ce proverbe et ils répondent aux questions. Leurs opinions sont discutées en groupes. Ils essayent de trouver un proverbe tchèque qui parle d'amour ou d'amitié et avec un dictionnaire ils cherchent les qualités positives d'une personne.

4. La présentation des parfums et du travail d' un nez parfumeur par l'enseignant.

(Durée de cette activité –environ 10 minutes)

Présentation Power point (viz příloha č. 9), le texte d'accompagnement suivra

L'enseignant présente le sujet en s'accompagnant de la présentation Power Point.

5. Le texte à trous

(Durée de cette activité – environ 12 minutes)

Liste d'exercices – leçon 5 - Les parfums et le nez parfumeur-exercice 2

➤ les élèves lisent le texte. Ils complètent le texte avec les mots donnés.

6. La récapitulation de la leçon

(Durée de cette activité – environ 2 minutes)

➤ l'enseignant récapitule les points importants de la leçon, les activités qui ont été réalisées et il introduit le thème de la leçon suivant.

LISTE D'EXERCICES – LEÇON 5 - LES PARFUMS ET LE NEZ PARFUMEUR

1. L'amitié sans confiance c'est une fleur sans parfum. Laure Conan

- ❖ Que pensez-vous de ce proverbe? Quel est son sens?
- ❖ Discutez le proverbe en groupes.
- ❖ Connaissez – vous un proverbe tchèque qui parle d'amour ou d' amitié?
- ❖ Trouvez 3 qualités positives d'une personne.

2. Le texte aux trous – la compréhension du texte

- ❖ Trouvez le titre intéressant pour le texte. Complétez le texte – utilisez les mots suivants et traduisez-les: **composition, mot, fabrication, laboratoire, notes, parfumeur, flacons, jour, stricte, repas**

.....

Le ..... de parfum vient du latin „*per fumum* „, (par la fumée). Originellement les parfums étaient utilisés surtout pour des cérémonies religieuses.

Chaque parfum se compose de plusieurs ..... – les notes de tête sont à base de citron, de bergamote ou d'orange, la note de cœur se compose par exemple de jasmin, de violette, de rose, de magnolia, la note du fond dure le plus longtemps et elle se compose par exemple du santal ou de l'absolu de rose.

La ..... de parfum est créée par le nez ..... Le nez combine les essences pour créer un parfum. Il travaille dans un ..... et il utilise son orgue à parfum avec nombreux petits ..... d'essences. Le régime de vie de nez est très ..... . Il ne peut pas fumer, boire de l'alcool, manger des ..... épices et il doit garder sa santé. Il ne travaille que 3 – 4 heures par ..... Les méthodes de la ..... la plus connue est la distillation.

FICHE PEDAGOGIQUE - LEÇON 6 - LES PARFUMS ET LE NEZ PARFUMEUR

Objectifs pédagogiques:

Communicatifs:

- être capable de parler de façon très simple la fabrication des parfums

- être capable de caractériser le nez parfumeur et son travail
- être capable de faire un interview journalistique

Linguistiques:

Grammaticaux:

- formulation des questions en français
- les verbes au présent, à l'imparfait, au passé composé
- les verbes au futur simple et au futur proche
- la voix passive

Lexicaux:

- vocabulaire – les fleurs, les fruits, les épices
- les termes spécialisés – la fabrication des parfums

Culturels:

- la fabrication d'un produit typique

Thèmes transversaux:

- le produit typique, le nez parfumeur, la capitale des parfums – Grasse

Déroulement:

1. Introduction de thème de la leçon et des activités prévues

(la durée de cette activité – d'environ 2 minutes)

2. Document authentique

(la durée de cette activité – d'environ 10 minutes)

Liste d'exercices – leçon 6 - Les parfums et le nez parfumeur – exercice 1

- les élèves lisent un dépliant en consultant le dictionnaire. Ils apprennent les vocabulaires – des fleurs, des épices, des fruits. Pour chaque catégorie ils trouvent 4 vocabulaires.

3. Le nez parfumeur

(la durée de cette activité – d'environ 8 minutes)

Liste d'exercices – leçon 6 - Les parfums et le nez parfumeur – exercice 2

Les élèves essayent de créer leur propre parfum, ils écrivent la composition-les fleurs, les épices, les fruits etc. Cette activité supporte l'imagination des élèves et leur créativité.

4. Interview

(la durée de cette activité – d'environ 15 minutes)

Liste d'exercices – leçon 6 - Les parfums et le nez parfumeur – exercice 3

- les élèves travaillent en deux. Ils simulent une interview entre un journaliste et un créateur parfumeur. C'est un jeu des rôles. Ils doivent être créatifs.
- Le journaliste pose les questions variées par exemple: Votre nouveau parfum s'appelait comment? Il se compose de quelles essences? Combien de parfums avez-vous déjà créé? Vous travaillez comme le nez depuis combien de temps?
- L'enseignant observe comment les élèves travaillent. Il évalue leur travail.
- Les élèves changent de rôles et font une interview encore une fois. À la fin de cette activité ils présentent cette petite scène aux autres.

5. Es-tu un bon nez?

(la durée de cette activité – d'environ 10 minutes)

Liste d'exercices – leçon 6 - Les parfums et le nez parfumeur – exercice 4

- La classe est divisée en trois groupes. Les élèves couvrent leurs yeux avec un foulard sauf un élève de chaque groupe, qui va noter les réponses. L'enseignant a préparé les petites boîtes remplies avec: les feuilles de menthe, la vanille, la lavande, la cannelle, l'orange, le chocolat. Les élèves de chaque groupe avec les yeux couverts sentent ces fleurs, épices et fruits un par un. Ils comparent leurs opinions et ils discutent qu'est-ce que c'est. Après, un élève note la réponse. À la fin, les groupes comparent leurs résultats et le groupe qui a le plus de bonnes réponses gagne

6. La récapitulation de la leçon

(la durée de cette activité – d'environ 2 minutes)

- l'enseignant récapitule les points importants de la leçon, les activités qui ont été réalisées et il introduit le thème de la leçon suivant.

LISTE D'EXERCICES – LEÇON 6 - LES PARFUMS ET LE NEZ PARFUMEUR

1. Document authentique

Lisez le dépliant et la composition des parfums. Essayez de trouver 4 vocabulaires pour chaque catégorie:

- ♣ les fleurs- .....
- ♣ les fruits - .....
- ♣ les épices - .....

2. Imaginez que vous êtes un nez parfumeur célèbre. Essayez de créer votre propre parfum. Quelles essences utilisez-vous?

.....

3. Interview

- ♣ Tu as créé ton propre parfum, alors tu es maintenant le créateur parfumeur très connu. Travaillez en deux, faites une interview entre un journaliste et un nez parfumeur. Changez de rôles et après présentez votre interview.

4. Es-tu un bon nez?

- ♣ Faites trois groupes. Couvrez vos yeux avec un foulard sauf un élève de chaque groupe, qui va noter les réponses. Il y a les petites boîtes. Prenez une par une et sentez. Comparez votre opinion et discutez qu'est-ce que c'est. Après, un élève note la réponse. Comparez vos résultats avec les autres groupes et le groupe qui a le plus de bonnes réponses gagne.

FICHE PEDAGOGIQUE - LEÇON 7 – CREATION D' UNE PRESENTATION

Objectifs pédagogiques:

Communicatifs:

- être capable de parler de la géographie
- être capable de travailler avec un plan de la Provence
- être capable de parler du climat, de la météo
- être capable de comparer Noël , des traditions, des santons avec les traditions en République tchèque
- être capable de parler de façon très simple de la fabrication des parfums et caractériser le nez parfumeur t son travail et sa manière de vie
- être capable de faire un interview journalistique
- être capable de parler de la cuisine provençale et comparer la cuisine locale avec la cuisine tchèque
- s'orienter dans le menu d'un restaurant et être capable de commander un plat dans un restaurant
- être capable de décrire les règles de la pétanque, parler des sports préférés

Linguistiques:

1. Grammaticaux:

- formulation des questions en français (l'inversion, l'intonation, les avec les pronoms interrogatifs) - (Quel temps fait-il en Provence en mai? Combien de parfums avez - vous composé? Quel est ton sport préféré? ...)
- les verbes à l'imparfait et au passé composé
- les verbes au futur proche et au futur simple
- emploi des verbes d'action au présent et au passé composé
- les chiffres pour exprimer la température et la quantité
- les prépositions avec lieux géographiques
- les comparaisons-plus chaud, le plus chaud, autant, aussi etc.
- la voix passive
- les pronoms relatifs qui et que

2. Lexicaux:

- le vocabulaire connecté avec Noël
- les vocabulaires de la fabrication du parfum
- les adverbes de description d'une personne

- les repas, les aliments
- les sports
- les chiffres
- vocabulaire – les fleurs, les fruits, les épices

Culturels:

- les fêtes en Provence et en République tchèque
- la cuisine provençale
- les sports
- les parfums

Thèmes transversaux:

- la géographie, l'histoire, le dessin

Déroulement:

1. Introduction de thème de la leçon

(la durée de cette activité – d'environ 2 minutes)

- l'enseignant introduit aux élèves les activités et la grammaire prévues

2. Activité de réchauffement

(la durée de cette activité – d'environ 8 minutes)

Les élèves créent un slogan de publicité pour une agence de voyage pour attirer les touristes en Provence. Le slogan va être utilisé pour la présentation finale. Ils sont divisés en trois groupes et chaque groupe essaye de créer un slogan original. Pour les inspirer l'enseignant leur donne un proverbe provençal. Ils le discutent et ils composent une phrase originale.

3. Le devoir

(la durée de cette activité – d'environ 15 minutes)

Pour le devoir les élèves ont dû apporter une image qu'ils ont dessinée pendant le cours de dessin et aussi une photo ou une image d'Internet ou d'un magazine et décrire les. Le sujet était La Provence pour moi c'est...alors les élèves écrivent qu'est-ce qu'il y a sur la photo et pourquoi ils ont choisi ces images, quel est leur rapport à la Provence. .

4. Jeu de questions (viz. příloha č. 10)

(la durée de cette activité – d'environ 15 minutes)

Il y a un champ à jouer. Les élèves lancent un dé. Ils déplacent leur figure pour le nombre de champs qui étaient lancés avec le dé. Sur les champs, il y a des questions alors les

élèves doivent en groupe répondre la question du champ où leur figurine est placée. S'ils répondent bien, il peuvent rester sur le champ. Si non, ils doivent rentrer la figurine 2 champs en arrière.

Si on reste sur le champ avec le symbole ☹ il faut déplacer la figurine un champ en arrière. Si on reste sur le champ avec le symbole ☺ le joueur peut avancer la figurine pour un champ. La première équipe qui touche le but gagne

5. La récapitulation de la leçon

(la durée de cette activité – d'environ 2 minutes)

- ⤴ l'enseignant récapitule les points importants de la leçon, les activités qui ont été réalisées
- ⤴ il introduit le thème de la leçon suivant

FICHE PEDAGOGIQUE - LEÇON 8–CREATION DE LA PRESENTATION PPT

Objectifs pédagogiques:

Communicatifs:

- ⤴ être capable de parler du Noël , traditions, de santons
- ⤴ être capable de parler de la fabrication des parfums et du nez parfumeur
- ⤴ être capable de parler de la cuisine provençale
- ⤴ être capable de parler du sport
- ⤴ être capable de parler de la géographie
- ⤴ être capable de répondre aux questions
- ⤴ être capable de créer un slogan

Linguistiques:

1. Grammaticaux:

- ⤴ être capable d'utiliser l'article partitif
- ⤴ être capable d'utiliser le sujet général on

2. Lexicaux:

- ⤴ vocabulaire connectés avec Noël
- ⤴ les vocabulaires de la fabrication du parfum, du métier
- ⤴ les adverbes de description

Culturels:

- les fêtes en Provence et en République tchèque

- la cuisine provençale
- les sports

Déroulement:

1. Création d' affiche publicitaire

(la durée de cette activité – d'environ 15 minutes)

2. Création de la présentation Power Point

La classe est divisée en petit 7 groupes. Chaque groupe doit travailler sur un sujet – pour chaque part de la présentation il faut trouver les images sur Internet et préparer un texte courte (quelques phrases décrivant le sujet)

Les parts de la présentation:

- La géographie de la Provence
- La cuisine provençale
- Les fêtes, le Noël
- Les santons de la Provence
- Les parfums et leur fabrication
- Le nez parfumeur
- La pétanque

Finalement les groupes font toute ensemble la présentation Power point en utilisant les images trouvés. Ce produit finale va être présenté aussi avec l' affiche publicitaire pour les parents la leçon suivante. Chaque groupe va décrire sa partie de la présentation en utilisant les textes préparés . Les élèves vont apprendre les textes pendant le weekend pour être capable les présenter par cœur.

3. La récapitulation du projet et l' évaluation

(la durée de cette activité – d'environ 2 minutes)

- l' enseignant récapitule les points importantes de la leçon, les activités qui ont été réalisé
- l' enseignant évalue le travaille des élève

ZÁVĚR

Francie je zemí, která se dostala do středu zájmu především proto, že se francouzština stala jazykem Evropské unie a vedle angličtiny je využívána pracovníky v Bruselu. V poslední době se mnoho žáků základních škol a také mladých studentů rozhodne pro studium francouzštiny, u nás převážně jako druhého cizího jazyka. S tím je samozřejmě spojeno poznání země, jejíž jazyk se učí, jejích tradic a kulturních rozdílů, ale také zajímavostí, které nabízí.

Tato práce pojednává o francouzském regionu Provence. Poskytuje všeobecné informace z oblasti geografie, historie či architektury, ale hlavně se zaměřuje na témata, která jsou atraktivní a zajímavá pro žáky. Práce je určena jako podklad pro učitele francouzštiny, kteří jsou kreativní a chtějí využít ve svých hodinách vyučovací postupy, které na našich školách nejsou ještě zcela obvyklé. Práce doporučuje přiblížit žákům tento zajímavý a neobyčejný kraj zábavnou cestou projektového vyučování. Mělo by se stát zvykem přivázet si z cest po cizích zemích kromě hezkých zážitků i materiály, jež se dají využít k hlubšímu poznání navštívené oblasti.

V teoretické části jsou rozpracována jednotlivá témata, která slouží jako základ pro část praktickou, tedy projekt. Využívá se zde možnosti mezipředmětového vyučování, které pomáhá žákům poznat tento region z různých pohledů a tak připravit znalosti, které může žák využít v průběhu projektu.

Část praktická je koncipována jako dvoutýdenní projekt, dále rozvíjí část teoretickou a ukazuje použití tématu v praxi. Jsou zde rozpracovány jednotlivé přípravy vyučovacích hodin a také praktická cvičení a pracovní listy pro studenty.

V přílohách se nacházejí doprovodná cvičení, texty pro vyučující, různé ilustrační materiály, které názorně ukazují probíraná témata a také autentické materiály dovezené z oblasti Provence.

Jak už bylo uvedeno, motivací pro výběr tématu pro moji práci byly časté návštěvy uváděného regionu a získání zkušeností s pracovní činností v této oblasti. Cílem práce bylo vytvořit projekt, jímž získá učitel spolu se svými žáky motivaci pro zajímavou práci ve společných hodinách.

RESUMÉ

Tato práce byla vytvořena jako podklad pro realizaci projektu sloužící pro učitele francouzštiny. Projekt je určen žákům ve věku 15-16 let s úrovní francouzštiny A2-B1.

Práce je rozdělena do dvou částí. V teoretické části je Provence popsána z různých hledisek jako je geografie, historie, architektura, fauna a flora, klima, ale hlavně také tradice, parfémy, provensálská kuchyně a pétanque. Záměrem bylo vybrat témata, která by upoutala pozornost žáků. Teoretická část poskytuje všechny potřebné informace pro realizaci projektu.

Praktická část popisuje použití získaných informací v hodinách francouzštiny. Je zde detailně popsána příprava projektu „15 dní v Provence“, který je rozdělen do 8 lekcí. Pedagogické přípravy popisují průběh jednotlivých lekcí a slouží jako návod pro učitele. Pro každou lekci je také přiložen pracovní list pro žáky.

Tato práce je určena všem učitelům, kteří chtějí své hodiny francouzského jazyka oživit méně obvyklými tématy a přiblížit je žákům zábavnou cestou.

RESUMÉ

Cette thèse était créée comme la base qui peut servir aux enseignants pour réaliser un projet. Ce projet est destiné aux élèves de 15-16 ans avec le niveau de langue français A2-B1.

La thèse est divisée en deux parties. La partie théorique se concerne sur la Provence de points de vue variés—la géographie, l’histoire, l’architecture, la faune et la flore, le climat, mais surtout les traditions, les parfums, la cuisine provençale et la pétanque. Les sujets étaient choisis pour attirer l’attention des élèves. La partie théorique propose toutes les informations nécessaires pour la réalisation du projet.

La partie pratique présente l’utilisation des informations traitées dans la classe. Elle comporte la préparation détaillée du projet de « 15 jours en Provence » qui est divisé en 8 leçons. Les fiches pédagogiques décrivent le déroulement des leçons particulières avec toutes les instructions pour l’enseignant. Pour chaque leçon il y a une fiche d’exercices avec des activités pour des élèves.

Ce mémoire est destiné à tous les enseignants qui veulent faire les leçons de français plus intéressants et plus amusables pour des élèves en utilisant les sujets moins fréquents.

SEZNAM LITERATURY

BOESGARD, L. *Provence*. Chine: Narayana Press, 2009. ISBN:978-2-35530-068-4.

ČÁP, J.;MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*.. Praha: nakladatelství Portál, 22001. ISBN 80-7178-463-X

Fragonard parfumeur: Fragonard 80 ans de passion. Nice: Imprimix, 2008.

HENDRICH, J. a kol. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství , 1988

KALHOUS, Z.;OBST,O a kol. *Školní didaktika*. Praha:Portál, 2002. ISBN:80-7178-253-X.

KRATOCHVÍLOVÁ, J. *Teorie a praxe projektové výuky*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN: 80-210-4142-0.

MACHE, I. *Azurové pobřeží, Přímořské Alpy a Horní Provence – kompletní průvodce na cesty*. Computer press, a. s., 2011. ISBN978-80-251-2744-5.

NATIONAL GEOGRAPHIC. *Provence a Azurové pobřeží, velký průvodce*.Brno: Computer Press, a. s. 2007. ISBN: 978-80-251-1817-7.

NOVÁKOVÁ, S., KOLMANOVÁ, J., GEFFROY-KONŠTACKÝ, D., TÁBOTSKÁ, J. *Le français entre nous 1 – Příručka učitele*. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-869-1.

NOVÁKOVÁ, S., KOLMANOVÁ, J., GEFFROY-KONŠTACKÝ, D., TÁBOTSKÁ, J. *Le français entre nous 1- učebnice*. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-867-7.

NOVÁKOVÁ, S., KOLMANOVÁ, J., GEFFROY-KONŠTACKÝ, D., TÁBOTSKÁ, J. *Le français entre nous 2 – Příručka učitele*. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-929-2.

NOVÁKOVÁ, S., KOLMANOVÁ, J., GEFFROY-KONŠTACKÝ, D., TÁBOTSKÁ, J. *Le français entre nous 2 - učebnice*. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-927-8.

PEHLE, T.; JONAS, S. *Parfém*. Dobřejovice: REBO Productions CZ, spol s. r. o., 2009. ISBN:978-80-255-0050-7.

INTERNETOVÉ ZDROJE

Francie – Provence – géografie [online]. [cit. 6. září 2013]. Dostupné z:
<http://www.francie-provence.cz/geografie.php>

Francie – Provence – historie [online]. [cit. 7. září 2013]. Dostupné z:
<http://www.francie-provence.cz/historie.php>

History of la boule bleu [online]. [cit. 10. prosince 2013]. Dostupné z:
<http://www.laboulebleue.fr/historique-de-la-boule-bleue-s30>

Interkulturní vzdělávání [online]. [cit. 20. ledna 2013]. Dostupné z:
<https://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/pgps/ikvz/podkapitoly/a02ikv.pdf>

La fabrication des Santos de Provence [online]. [cit. 25. listopadu 2013]. Dostupné z:
<http://musee-du-santon.e-monsite.com/pages/la-fabrication-des-santons-de-provence.html>

Le document authentique: un exemple d'exploitation en classe de FLE [online]. [cit. 19. ledna 2013]. Dostupné z: <http://synergies.lib.uoguelph.ca/article/view/1173/1763>

Les Santos de Provence et leur histoire [online]. [cit. 25. listopadu 2013]. Dostupné z:
http://www.rene84.com/provence_traditions/santons_provence_histoire_personnages.html

Les traditions de Noël en Provence [online]. [cit. 30. listopadu 2013]. Dostupné z:
<http://www.provenceweb.fr/f/mag/terroir/traditions/>

Ligue Rhône-Alpes [online]. [cit. 11. prosince 2013]. Dostupné z:
<http://www.francepetanque.com/LRA/pages/histoire/sommaire.htm>)

Origine des Santos de Provence [online]. [cit. 18. listopadu 2013]. Dostupné z:
<http://musee-du-santon.e-monsite.com/pages/origine-des-santons-de-provence.html>

Projektové vyučování metodická příručka [online]. [cit. 20. ledna 2013]. Dostupné z:
http://www.kurzyproucitele.cz/downloads/metodiky/Metodika_4_ProjektoveVyucovani.pdf

Provence – fauna a flora [online]. [cit. 15. září 2013]. Dostupné z: <http://www.francie-provence.cz/fauna-flora.php>

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. [cit. 28. března 2013].
Dostupné z: <http://www.nuv.cz/folder/18/display/>

Region Provence – Alpes – Côte d’Azur [online]. [cit. 6. září 2013]. Dostupné z:
<http://www.cartesfrance.fr/carte-france-region/carte-region-Provence-Alpes-Cote-Azur.html>

Regionální kuchyně [online]. [cit. 17. prosince 2013]. Dostupné z:
<http://www.provence.tripidipi.cz/regionalni-kuchyne.html>

Stručný výtah z pravidel pétanque [online]. [cit. 10. prosince 2013]. Dostupné z:
http://petanque.cstv.cz/petanque/struc_pr.html

Techniques de parfumerie et matières premières [online]. [cit. 18. listopadu 2013].
Dostupné z:
http://www.fragonard.com/parfums_grasse/FR/fragonard/techniques_de_parfumerie/

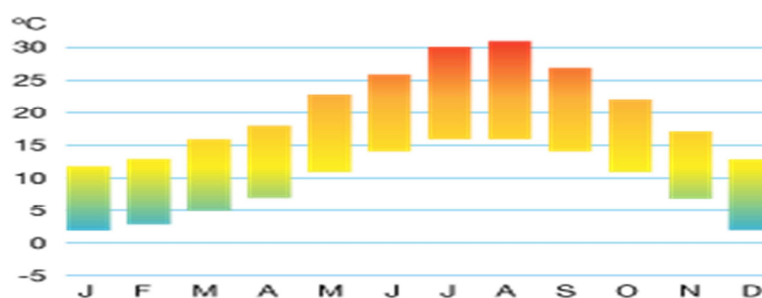
SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1	Členění Francie
Příloha č. 2	Průměrné roční teploty v Provence
Příloha č. 3	Cikáda
Příloha č. 4	Parfémy a jejich výroba
Příloha č. 5	Provensálské santony
Příloha č. 6	Pétanque
Příloha č. 7	Callisons
Příloha č. 8	Exercice 2–leçon 2–Que pensez-vous qu'est-ce qu'on mange en Provence?
Příloha č. 9	La chanson - Petit papa Noël - texte à trous
Příloha č. 10	Histoire du parfum
Příloha č. 11	Leçon 7 - Jeu des questions

Příloha č. 1 – členění Francie³²

Příloha č. 2 – průměrné roční teploty v Provence

³² <http://www.paulthevenin.cz/vydejni-mista-cr/>

Příloha č. 3 - Cikáda

Cikáda je nejtýpčtějším živočichem a symbolem Provence. Je to drobný živočich charakteristický výrazným zvukem, který vydává. Vyskytuje se v letních měsících ve středomořských oblastech. Larvy žijí několik let v zemi, poté se na začátku letních měsíců s teplotou kolem 22 °C dostávají ven. Dospělý jedinec je velký 2 – 2,5 centimetrů. Samičky jsou němé. Samečci vydávají charakteristický zvuk, aby přilákali samičku. Zvuk cikády nevzniká třením křídel, ale díky membráně na zadní části a proto, že je prázdná uvnitř, zvuk je velmi výrazný. Cikáda žije přibližně 4 měsíce, od června do září.³³

Obrázek č. 1³⁴

---

33 <http://vacances-provence.over-blog.com/article-la-cigale-emebleme-de-la-provence-99514956.html>

34 <http://www.vaclavpizl.cz/galerie/ostatni/americka-cikada-550.html>

Příloha č. 4 – Parfémy a jejich výroba

Obrázek č. 1 – „pyramide olfactive”³⁵

Obrázek č. 2 – l'orgue³⁶

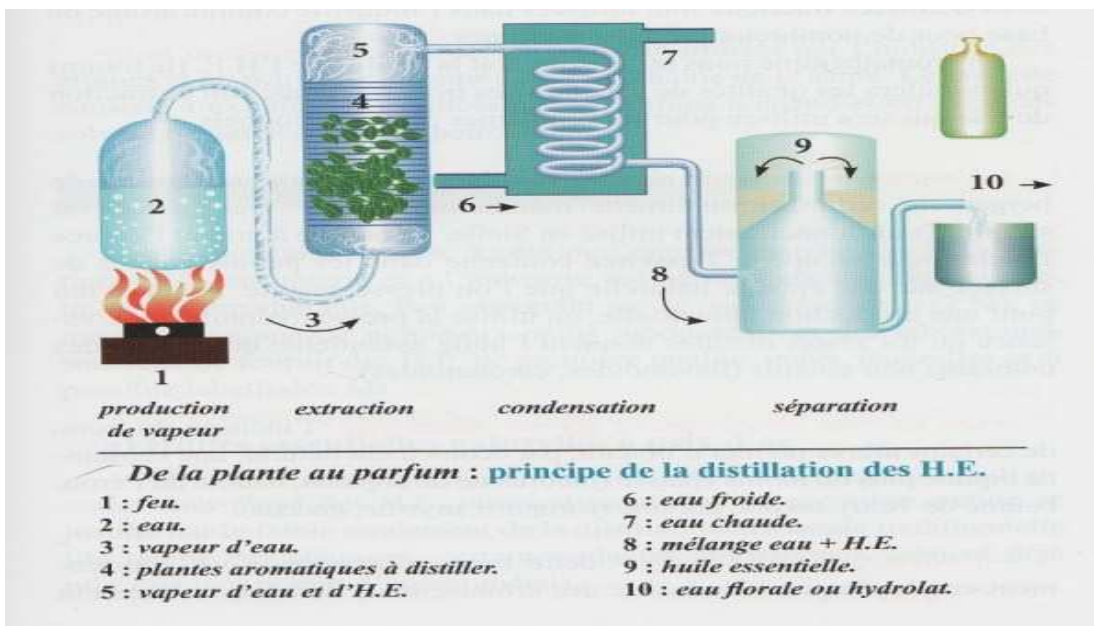

Obrázek č. 3 – staré zařízení pro výrobu parfémů³⁷

³⁵<http://lesfragrancesdirene.centerblog.net/4561435-La-pyarmide-olfactive>

³⁶<http://wizzz.telerama.fr/lolaly/photos/8606535054>

³⁷http://www.fragonard.com/parfums_grasse/FR/fragonard/grasse/fabrique_des_fleurs.cfm

Obrázek č. 4 výroba parfémů destilací³⁸

Obrázek č. 5 – výroba parfémů (Enfleuráž)³⁹

³⁸<http://www.trenditude.fr/La-distillation.html>

³⁹http://www.fragonard.com/parfums_grasse/FR/fragonard/techniques_de_parfumerie/techniques_de_parfumerie/l_enfleurage.cfm

Příloha č. 5 Provensálské santony

Obrázek č. 1 – santony⁴⁰

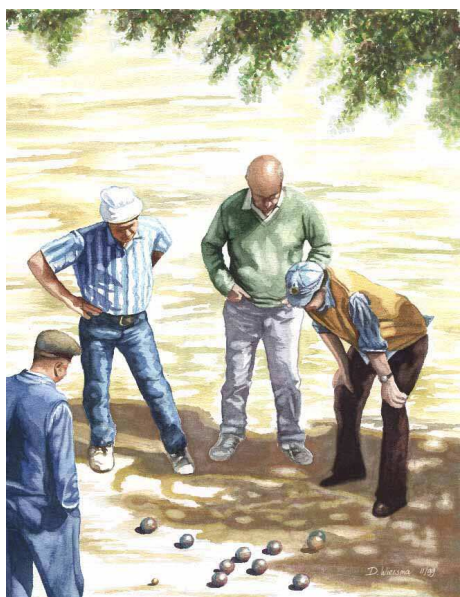
Obrázek č. 2 – výroba santonů⁴¹

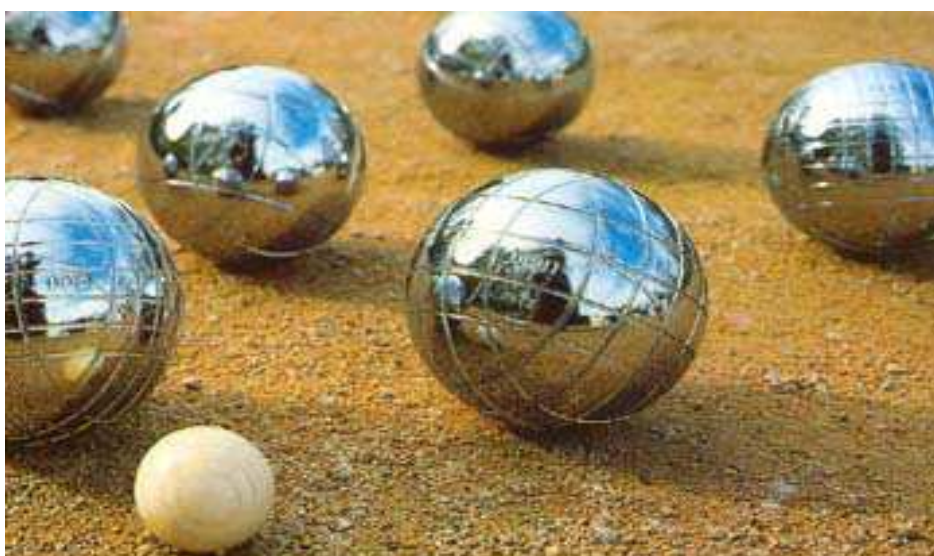
⁴⁰ <http://www.horizon-provence.com/santons/village-santons-paradou/>

⁴¹ <http://www.institut-metiersdart.org/metiers-d-art/terre/santonnier>

Příloha č. 6 –Pétanque

Obrázek č 1 - hráči pétangu⁴² a obrázek č. 2 - hráči pétangu⁴³

Obrázek č. 3 – koule na pétanque⁴⁴

---

⁴² <http://www.polesi.eu/2013/09/boules-aneb-petanque/#more-4266>

⁴³ <http://www.hurradisc.sk/petanque>

⁴⁴ <http://www.csbellac-petanque.com/>

Příloha č. 7 - „Callisons“

Mezi typické delikatesy patří „calissons“. Jsou to cukrovinky, které proslavily město Aix en Provence. Podle legendy vznikly „callisons“ v roce 1454, když si pětáctýřetiletý král René bral za ženu mladou princeznu Jeanne de Laval. Princezně bylo dvacet dva let, a protože si krále vzít nechtěla, nikdy se neusmála. Královský kuchař Titsé byl zarmoucen, že se princezna na hostinách neusměje a proto pro její rozveselení vytvořil malé cukrovinky z cukru, mandlí a kandovaného ovoce. „Calissons“ vykouzlily první princeznin úsměv. Druhá verze říká, že již Řekové a Římané v době antické mísili mandle a kandované ovoce. V 19. století byly otevřeny první továrny na výrobu „callisons“. Mandle se oloupu a rozdrtí. Drť se pak smíchá s kandovaným melounem a pomerančovou kůrou a třtinovým cukrem. Tato hmota se rozetře na hostiové oplatky do speciálních forem a pak se potírá cukrovou polevou. Poté se „callisons“ pozvolna suší v troubě. Je to rychlejší technika, než sušení na vzduchu, které se používalo dříve. „Callisons“ jsou oblíbené nejen ve Francii, ale exportují se i do zahraničí.⁴⁵ Tyto speciality a i mnohé jiné přispěly k proslulosti francouzských restaurací ve světě.

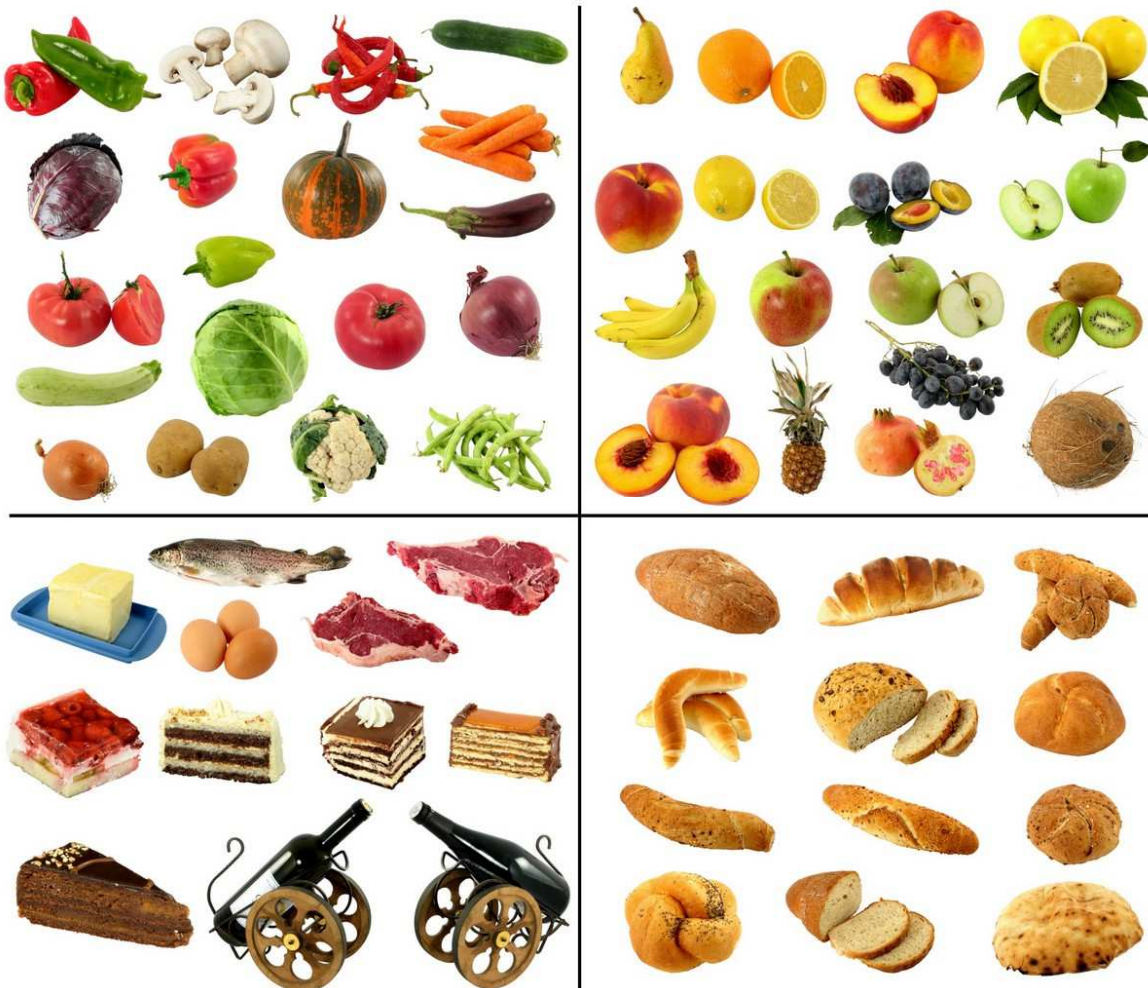
Obrázek č. 1⁴⁶

---

⁴⁵ <http://www.provence.cz/gurmani/speciality-z-provence/cukrovinky-a-pe%C4%8Divo/provensalske-calissons-bozska-pochoutka>

⁴⁶ http://www.spa-povn-f/spip.php?pag=mot&id_mot=2&lang=f

Příloha č. 8 – Qu'est ce qu'on mange en Provence? ⁴⁷

⁴⁷ <http://bienvenusfilipenses.blogspot.cz/p/seconde-eso.html>

Příloha č. 9 - La chanson Petit papa Noël-text à trous

Petit papa Noël

Écoutez et complétez le texte.

C'est la belle (1)..... de Noël, la neige étend son manteau blanc,
et les yeux levés vers le ciel, à genoux les petits (2).....,
avant de fermer les paupières, font une dernière prière.

Ref: Petit papa Noël, quand tu descendras du (3).....,
avec tes jouets par milliers, n'oublie pas mon petit soulier.

Mais avant de (4)....., il faudra bien te (5).....,
dehors tu vas avoir si froid, c'est un peu à cause de moi.

Il me tarde tant que le (6)..... se lève, pour voir si tu m'a apporté,
tous les beaux joujoux que je vois en (7)....., et que je t'ai commandés.

Ref :

Le marchand de sable est passé, les enfants vont faire dodo
et tu vas pouvoir (8)..... avec ta hotte sur le dos,
au son des cloches des (9)....., ta distribution de surprises.

Ref:

Si tu dois t'arrêter, sur les toits du monde entier,
tout ça avant demain matin, mets-toi vite, vite en chemin.

Et quand tu seras sur ton beau nuage, viens d'abord sur notre (10).....
je n'ai pas été tous les jours bien sage, mais j'en demande (11).....

Ref:

Píseň dostupná na <http://www.youtube.com/watch?v=TbwGQIjnF34>

Příloha č. 10 - Histoire du parfum

Le mot de parfum vient du latin per fumum (par la fumée). Les premiers parfums sont obtenus en brûlant du bois. On a jeté des herbes, des feuilles ou des branches de telle en feu. Les parfums étaient utilisés surtout pour des cérémonies religieuses.

En Europe les parfums ont été apportés par les Croisés du Proche Orient. Les parfums étaient en forme d'eau de rose et de boules de savon.

A la Renaissance les parfums étaient très populaires parce que les gens voulaient camoufler les effluves de corps mal lavés. Alors on aimait les parfums très forts (jasmin, tubéreuse).

C'étaient Catherine de Médicis qui voulait parfumer des gants parce qu'elle n'aimait pas l'odeur de la peau. Alors la corporation des gantiers parfumeurs est née. Pendant le règne de Louis XIV. (qui étaient surnommé « le Roi le plus fleurant du monde ») cette corporation obtient le monopole pour la distribution de parfum. Dans cette période la parfumerie se développait très rapidement.

Au 18e siècle les parfums étaient utilisés pour parfumer les corps, les vêtements et les accessoires. A la fin de 19e siècle la parfumerie a été séparée de la ganterie.

Grasse

C'est la capitale mondiale de parfum. Aujourd'hui c'est le siège de trois parfumeries les plus connues en France. Ce sont-Fragonard, Molinard et Galimard.

A l'époque on fabriquait ici des gants de la peau. C'est ici où on peut trouver le premier Musée International de la Parfumerie qui se trouve dans l'ancienne usine de parfums de 1782.

Le nez (parfumeur créateur)

Parfumeur créateur, aussi surnommé le nez, c'est un métier très rare. Il y en a peu dans le monde entier, environs 100 dont 40 travaillent à Grasse. Pour devenir un nez il faut avoir un nez extrêmement sensible. Le nez parfumeur sait identifier et mémoriser différents arômes naturels ou chimiques. Au début le nez est capable de distinguer environs 250 odeurs. A la fin de ses études la capacité de mémorisation d'un bon «nez» est entre 2000 et 3000 odeurs. Ils font les études pendant 10 ans dans l'école spéciale dont 3 ans d'études et 7 ans d'entraînement. Les écoles sont à Grasse et à Paris. Les écoles les plus renommées sont – l'ISIPCA à Versailles et Prodarom à Grasse.

Le nez combine les essences pour créer un parfum. Il travaille dans un laboratoire où on a son orgue à parfum avec nombreux petits flacons d'essences.

Le régime de vie de nez est très strict. Il ne peut pas fumer, boire de l'alcool, manger des repas épicés il doit garder sa santé. Il ne travaille que 3-4 heures par jour. Leurs salaires sont très hauts.

Grands parfumeurs

Ernest Beaux – il a été considéré comme l'un des plus grands parfumeurs au monde. - N°5 de Chanel

Jean-Paul Guerlain, Mathilde Laurent -travaille pour Cartier

Les parfums

Chaque parfum se compose de plusieurs notes. La pyramide définit la structure d'un parfum. La première c'est la note de tête. On la ressent tout d'abord et elle va durer jusqu'à deux heures. Les matières utilisées pour les notes de tête sont à base de citron, de bergamote ou d'orange.

La note de cœur va diffuser de 15 minutes jusqu'à 4 heures et elle est composée de jasmin, de violette, de rose, de magnolia etc. . La dernière c'est la note du fond. Elle va diffuser jusqu'à 24 heures. C'est la note de fond qui fait durer le parfum. Les notes de fond sont composées du santal, de l'absolu de rose etc.

Processus de fabrication

Distillation – *On met des fleurs avec de l'eau dans l'alambic, on le fait bouillir, la vapeur est entraînée dans un serpentin où un système de réfrigération permet sa condensation. Alors maintenant on obtient le mélange d'eau et d'huile essentielle. Grâce à la différence de densité ces deux liquides se séparent naturellement. On prend l'essence, qui est après utilisée pour les parfums. Le reste est jeté, seulement l'eau de rose est utilisée dans la cosmétique et l'eau d'orange est utilisée dans la pâtisserie.*

Enfleurage – *La méthode de fabrication inventée au 18e siècle. On met des fleurs sur une couche de graisse animale, parce que la graisse absorbe l'odeur des fleurs. On les change chaque jour pendant un mois. Après on jette des fleurs et on mélange la graisse avec l'alcool. Aujourd'hui on n'utilise plus cette méthode parce que c'est trop long et compliqué. Aujourd'hui on fait ça en une journée.*

Le nez parfumeur et la fabrication des parfums

Grasse capitale mondiale de parfum

L'histoire du parfum

- Le mot de parfum vient du latin
- „per fumum“ (par la fumée)

Le nez (parfumeur créateur)

La renaissance

- Les parfums étaient très populaires
- Les parfums très forts
- Pour camoufler les effluves de corps mal lavés

Catherine de Médicis voulait parfumer les gants

La corporation des gantiers parfumeurs est née.

Louis XIV surnomé „le roi le plus fleurant du monde.“

19e siècle la parfumerie a été séparé de la ganterie

Processus de la fabrication

- ☑ On met des fleurs avec de l'eau dans l'alambic
- ☑ on le fait bouillir
- ☑ la vapeur est entraîné dans un serpentin où un système de réfrigération permet sa condensation
- ☑ on obtiens le mélange d'eau et d'huile essentielle
- ☑ ces deux liquides se séparent naturellement

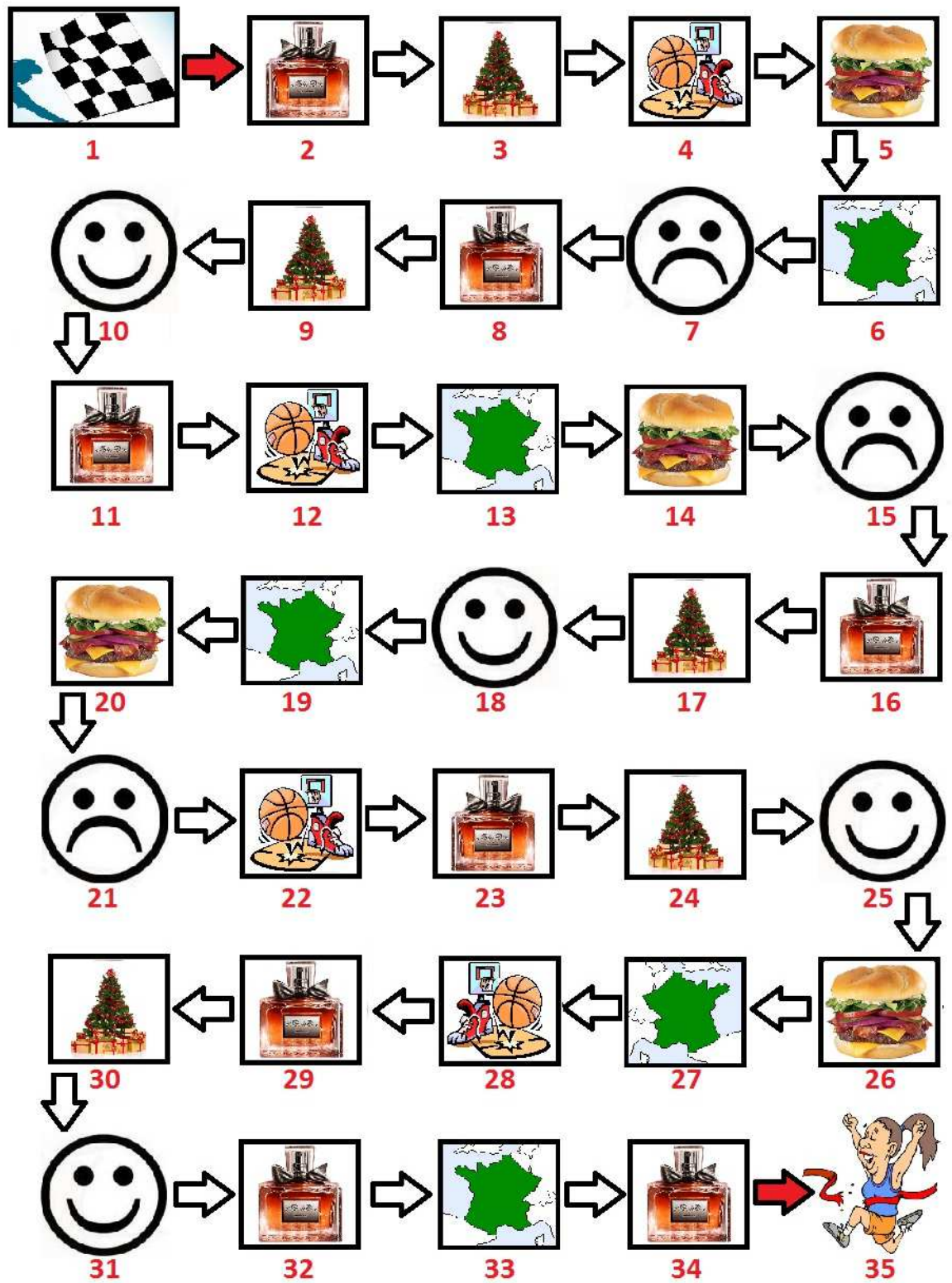

Enfleurage

- Inventé au 18e siècle
- On met des fleurs sur une couche de graisse animal
- Le graisse absorbe l'odeur
- Il faut changer les fleurs pendant une mois
- On mélange la graisse avec l'alcool

Příloha č. 11 – Jeu de questions

Les questions:

1. Start
2. Qui est le nez parfumeur?
3. Qui distribue les cadeaux en France le 24e décembre?
4. Quels sports sont préférés en République tchèque?
5. Quels aliments sont souvent utilisés en Provence?
6. Quel est le climat de la République tchèque?
7. Émoticône: ☹
8. Quelles méthodes de la fabrication des parfums connaissez-vous?
9. Quelles fêtes provençales connaissez-vous?
10. Émoticône: ☺
11. Quelle ville est la capitale mondiale des parfums?
12. Qu'est-ce que c'est cochonnet?
13. Quel est le climat de Provence?
14. Qu'est-ce que c'est la tapenade?
15. Émoticône: ☹
16. Quel est la différence entre parfume et eau de toilette
17. Quels types des santons connaissez-vous?
18. Émoticône: ☺
19. Qu'est-ce que c'est „Mistral“?
20. Qu'est-ce que c'est Ratatouille?
21. Émoticône: ☹
22. Décrivez brièvement les règles de la pétanque.
23. Quel est le régime de vie d'un nez parfumeur?
24. Qu'est-ce que c'est un santon?
25. Émoticône: ☺
26. Qu'est-ce qu'on mange le 24e décembre en Provence et aussi en République tchèque?
27. Quelles sont les grandes villes en Provence?
28. Quels sports sont pratiqués en Provence ?
29. Présentez 3 parties d'une pyramide olfactive.
30. Connaissez-vous une chanson de Noël?

31. ☺

32. Le parfum est composé de quels éléments?

33. Combien de département la Provence comprend?

34. À quoi les parfums ont servi à la renaissance ?